

ȘTEFAN
BERCIU

Veghea

piesă polițistă
în două acte

PERSONAJELE

TUDOR HOGAȘ, colonel, 50 de ani
DAN COSTEA, locotenent, 23 de ani
ZINA GOGAN, victima, 28 de ani
OLGA DANEȘ, colega Zinei, 40 de ani
ROMEO DANEȘ, soțul Olgăi, 40 de ani
ION ZANGĂ, vagabond, 50 de ani
ANA VÎRBAN, martoră, 60 de ani
DORU ȚICAU, avocat, 60 de ani
ELA ȚICAU, soția lui Doru, 35 de ani
VLAD GOGAN, soțul victimei, 35 de ani
LICĂ GROZAVU, suspect, 30 de ani
MIHAI BOLD, șeful formațiunii de gărzi patriotice, 50 de ani
EUGEN POSTOLE, maior în rezervă, 60 de ani
GELU ALEXE, secretar U.T.C. pe facultate, 22 de ani
EXPERTUL, 40 de ani
PRIMUL DISPECER, căpitan, 35 de ani
AL DOILEA DISPECER, locotenent, 25 de ani

Decorul

În planul doi, pe un practicabil, se află două mese tip **DISPECERAT-MILITIE**, de la care doi ofițeri-dispeceri vor ține legătura cu echipajele de pe teren. Cât timp vor lucra dispecerii, mesele vor fi luminate cu un spot, din scafă. Lingă fiecare masă, un panou cu relele și becuri colorate, care se vor aprinde din cînd în cînd.

In prim-plan, biroul colonelului : mobilier modern, stație radio emisie-recepție, câteva telefoane, un interfon.

La dreapta, un ecran, pe care fie se vor proiecta imagini de la locul faptei, fie, luminat în contre-jour, va fi folosit pentru examinarea unor clișee etc.

La începutul spectacolului, practicabilul, cu mesele celor doi dispeceri (găsit ori pe roțile), poate să nu fie în scenă ; la fel, cele două panouri cu relee și becuri colorate.

Decorul primului tablou (care apoi va dispărea definitiv) va fi alcătuit dintr-un gard, marcind împrejmuirea unei case sugerate în fundal.

ACTUL I

Tabloul 1

Hogaș, Costea, Expertul.

Lumină câteva secunde. Trei lovituri de gong, apoi întuneric. Un spot de lumină sfișie beznă, descoperind chipul Zinei Gogan, care vine din fundul sălii și se îndreaptă spre scenă.

Noapte cu tunete și fulgere. Plouă torrențial.

Spotul care o urmărește pe Zina își mărește conul de lumină, cuprinzându-i silueta aproape în întregime. Femeia poartă un pachet. Cînd ajunge pe la jumătatea sălii se oprește, ascultă, de parcă s-ar simți urmărită. Din depărtare se aude lătratul unui ciine.

ZINA *Indată, Gil ! (Se smulge din loc.) Vin, dragule ! (Face cîțiva pași și iar se oprește. Ciinele începe să urle.) Da, da. Știu că ai flămînzit. (Pe măsură ce se apropie, scena începe să se lumineze slab, iar urletele ciinclud se intensifică, acoperind tunetele. Ajunsă în scenă, Zina se oprește, se controlează, intră în curte ; deodată în lumina unui fulger, strălucește lama unei toporiști. Agresorul nu se vede. Un țipăt, apoi femeia se prăbușește. Lumina se stinge. Voci pe bandă ; între timp, practicabilul a fost introdus în scenă : în întuneric scîlpesc becurile de pe panouri. Cei doi dispeceri apar în lumina unui spot. Vocile lor vor fi, din cînd în cînd, brulate de paraziții comunicărilor radio.)*

PRIMUL DISPECER : Sint „Vulturul“ !

Caut „Bondarul“. (Repetă, precipitat.)

VOCE : Aici „Bondarul“ !

PRIMUL DISPECER : Raportați poziția !
VOCE : Echipajul nostru se află în careul N-22. Ne îndreptăm spre gară, la accidentul...

AL DOILEA DISPECER : Rămîneți pe recepție ! (Către Primul dispecer.) Sînt cam departe de locul crimei.

PRIMUL DISPECER : O clișă ! Sint în legătură în „Șoimul“ (Manevrează butoane.) „Șoimule !“ (Repetă de câteva ori, îngrijorat că a pierdut legătura.)

VOCE : Aici „Șoimul“ ! Raportăm că incendiul din strada Tăbăcarilor a fost stins. Pagube neînsemnate...

AL DOILEA DISPECER : „Bondarul“, te duci în Aleea Ruxandra, la numărul 80 ! De-ndată ce...

VOCE : Aici „Șoimul“ !

PRIMUL DISPECER : Deplasare urgentă în strada Rovine 18. A fost găsit cadavrul unei femei.

VOCE : Înțeles ! Rovine, 18 !

AL DOILEA DISPECER : Vă trimitem autospeciala biroului criminalistic.

VOCE Înțeles !

PRIMUL DISPECER : În drum, luați-i pe medicul legist și pe procurorul de serviciu !

(Paraziți. Mesele și panourile dispeceratului dispar ; întuneric. Se aud urletele îndepărtate ale ciinelui, care sint acoperite de sunetele unor sirene și de uruitul unor motoare de mașini care se apropie. După câteva secunde, scrișnet de frîne ; scena e luminată de fascicolele a două faruri, ce par a fi ale unui automobil oprit cu fața spre gardul dincolo de care se află cadavrul Zinei. În lumina farurilor se conturează câteva siluete : Hogaș, Costea, Expertul, Ion, Ana și Olga.)

HOGAȘ : Tovarășe căpitan !

EXPERTUL (se pregătește să fotografieze curtea din exterior) : Ordonăți, tovarășe colonel !

HOGAȘ Fotografii de ansamblu ai mai făcut. M-ar interesa citeva detalii : rana, lama toporiștei... (Celor din jur.) Faceți loc, vă rog. Avem de lucru. (Grupul se împrăștie. Costea intră în curte. Din cînd în cînd, țâcăniturile aparatului de fotografiat și sclipirile blitz-urilor.) Costea, fii atent la urmele de pași !

COSTEA : Ipsosul mulajelor s-a întărit. HOGAȘ (Expertului) : Cînd termini de fotografiat, le poți ridica. Doamnă Virban !

ANA Aici ! (Ii imbrincește pe ceilalți și se apropie de Hogaș.) Aici !

HOGAȘ : De la ce telefon ne-ați anunțat... ? (Va nota tot ce i se răspunde.)

ANA De la telefonul meu. Eu v-am anunțat, dar chiriașa mea, Olga Daneș, a fost cea care a găsit-o moartă...

HOGAȘ Olga Daneș !

OLGA : Prezent ! (Precipitat.) Eu, eu am găsit-o... (Arată spre locul unde se află victima.) Voiam să văd de ce urlă ciinele. E ciinele Zinei.

HOGAȘ O cunoașteți pe victimă ?

OLGA : Sigur ! Sintem colege.

ANA : Au fost și vecine. Și Zina mi-a fost chiriașă.

HOGAȘ Numele exact al victimei ?

OLGA Zina Gogan ! Desenatoare !

COSTEA (cuiva din curte) : Nu umbrați la sacoșă ! (Se îndreaptă spre un bărbat.)

ION E a mea !

COSTEA : N-aveți voie să vă atingeți de ea... (Ton jos.) Deocamdată... (Autoritar.) Veniți încoace ! (Zangă se apropie.)

COSTEA : Fotografați sacoșa de lângă victimă ! (Lui Ion.) Cine sînteți dumneavoastră ?

(Hogaș, mai încolo, examinează terenul.)

ION : Aici... aici loculesc. (E îmbrăcat ca un vagabond.)

OLGA (vine lângă Zangă) : Nu l-am găsit lângă Zina. Cînd am ieșit din casă, el nu mai era aici...

COSTEA Nu mai era ?

OLGA Vreau să spun că nu era aici. Să nu credeți cumva... Eu, eu l-am chemat... l-am strigat...

COSTEA (lui Ion) : Numele dumneavoastră ?

ION : Zangă ; Ion Zangă ! (Pare ușor băut.) Atît. N-am alt nume... Niciodată n-am avut alt nume. (Pornind spre gard.) Și eu o cunosc pe femeia asta. (O arată pe victimă și-l înecă plînsul.) O cheamă Zina ! (Se întoarce spre Costea.) Zina Gogan... dacă asta mai

poate ajuta la ceva (Ride silit și face o reverență ; apoi se îndepărtează.)
EXPERTUL (de după gard) Mulajele sînt gata.

HOGAȘ Conservă-le cu grijă. Eprubetele cu probe rezultate din petele de singe...

EXPERTUL Le-am dus în mașină.

HOGAȘ Perfect.

ROMEO (vine din sală și intră în scenă alergînd) Ce se întîmplă aici ? (Privește împrejur.) Ce s-a întîmplat ?

OLGA (se repede la pieptul lui, smiorcînd) A murit Zina ! Zina, înțelegei ?

ROMEO (zăpăcit) Cînd ? Unde ?

OLGA (pare că abia poate vorbi) Aici... uite... (Arată spre curte ; Romeo vrea să intre.)

HOGAȘ : Rămîneți pe loc ! (Romeo se oprește.)

OLGA E soțul meu...

HOGAȘ (n-o aude) Numele dumneavoastră ?

ROMEO : Romeo Daneș.

HOGAȘ (notează) Veniți cu mine. (Se duc spre gard.) Costea !

COSTEA Ordonăți !

HOGAȘ Lanterna ! (Costea îi dă lanterna ; el luminează pe deasupra gardului, dar observă că Romeo nu privește într-acolo.)

OLGA : Du-te ! De ce nu te duci s-o vezi ! Doar ați fost prieteni. Au fost prieteni... buni prieteni. (Lui Romeo.) Ce-o să ne facem cu Vlad ? Doamne, Dumnezeu ! Nici nu vreau să mă gîndesc la clipa cînd o să dea cu ochil de Zina... (Lui Romeo.) Unde l-ai lăsat ?

VLAD (de undeva, din întuneric) : Sint aici... (stîns) încă mai sint aici. (Lui Costea.) Sint soțul Zinei...

HOGAȘ (vine spre el) : Bună seara. (Cu menajamente.) N-am... n-am nimic să vă întreb... Deși ar trebui... Dacă ați vrea... dar numai dacă starea în care vă aflați vă permite... ar fi necesare cîteva date.

VLAD (se apropie) : Cîteva date (mecanic)... da, da, cîteva date. (Iși acoperă fața cu palmele și bițigie.) Din dragoste... din dragoste... (Tresare și îl privește.) Ne-am iubit foarte mult... Acum... (Se întoarce și dă să intre în curte.)

COSTEA (îl împinșă la gard) : Nu se poate. Nu-i voie să intrați în cîmpul infracțiunii. Legea interzice...

HOGAȘ (ton autoritar) : Lasă-l !

(Toți privesc spre Vlad, care intră în curte și se îndreaptă cu pași nesiguri spre locul unde se află Zina. Treptat, scena se cufundă în întuneric. Fundal muzical.)

Tabloul 2

Hogaș și Costea examinează, pe ecran, imaginea de la locul faptei (victimă, cimpul infracțiunii, toporișca, sacoșa).

COSTEA (*arătînd o fotografie*) Unde mai puneți că petele de sînge ar putea proveni atît de la victimă cît și de la asasin.

HOGAȘ Nemaipomenit!

COSTEA Vă dați seama! Asta ne-ar ușura nespun munca.

HOGAȘ (*ironie abia mascată*) Cum de nu mi-a trecut prin minte? Știi ce-ar însemna pentru noi, pentru ancheta noastră... ca unele pete de sînge să provină de la asasin?

COSTEA Evident! Grupa sanguină...

HOGAȘ Evident, evident! Cercul suspectilor s-ar reduce considerabil.

COSTEA Intocmai!

HOGAȘ (*mîmînd îngrijorarea*) Atîta doar, mai trebuie să ținem seama de factorul demografic. (*Pauză.*) De cînd nu mai ești la curent cu cifra populației globului?

COSTEA: Ba sînt. Sînt, tovarășe colonel! Cam patru miliarde de suflete.

HOGAȘ: Și cite grupe sanguine se cunosc?

COSTEA Patru.

HOGAȘ: Ooo! Asta înseamnă că printr-o simplă împărțire aflăm exact numărul suspectilor. Nu-i așa? Împărțim patru miliarde la patru și aflăm că un miliard de oameni au aceeași grupă sanguină ca și asasinul. O nimica toată! Asta-i o probă grozavă! Da, da, chestiunea asta cu proba de sînge e tot clenciul. Sigur, ar mai fi și sacoșa, dar... (*E întrerupt de apelul interfonului.*) Da!

VOCE: A venit martora Ana Virban

HOGAȘ Să poftescă! (*La gestul lui, Costea se ridică, deschide ușa, face doi-trei pași și revine cu Ana.*)

ANA: Bună dimineața, copii!

HOGAȘ Bună dimineața. (*O invită să se așeze și își reia locul la birou. Costea se așază ultimul, pregătîndu-și bloc-notes și creion.*) Numele exact.

ANA: Pensionara Ana Virban.

COSTEA: Mă iertați! Pensionară e numele de familie sau de botez?

ANA (*derutată*) Nu știu... Pensionară e funcția.

HOGAȘ În ordine! (*Lui Costea.*) Continuăm. (*Anei.*) Născută...?

ANA (*cu convingere*): Da, domnule colonel!

HOGAȘ (*după o scurtă pauză*): Data...?

ANA (*nostalgic*) Ei! (*Jenată.*) Mai de mult.

HOGAȘ Vă rog să-mi răspundeți exact!
ANA: Dumitale îți convine să-ntrebi...

COSTEA Nu vă puteți concentra?

ANA Vai, tinere, la vîrsta mea... pentru a spune cîți ani ai, nu de concentrare e nevoie, ci de...

COSTEA De ce anume?

ANA (*dur*) De curaj! (*Pauză.*) Șaizeci! (*Răsuflă ca după un mare efort.*)

HOGAȘ: Ați fost printre primele persoane care s-au aflat lîngă victimă, imediat după omor.

ANA A doua... ba chiar a treia, dacă-l punem la socoteală și pe asasin. Asta, ca să fim exacti. Nu? (*Socotește pe degete.*) Va să zică, primul a fost asasinul. A doua, Olga...

COSTEA (*notînd*) Olga și mal cum?

ANA Daneș, Olga Daneș, chiriașa mea. (*Socotește.*) Așa... Olga — a doua și... eu, a treia persoană.

HOGAȘ Cît era ceasul, cînd a venit Olga Daneș să vă spună ce s-a întîmplat?

ANA (*se gîndește*) La șase am plecat la băcănie, la șapte m-am apucat de clătite, la șapte jumătate am făcut prima serie... și... tocmai cînd umpleam cea de-a doua, a venit Olga. Cred că era mai puțin de opt.

HOGAȘ: Ce v-a spus Olga Daneș? Vă rog să vă amintiți cît mai exact.

ANA (*cu importanță*) „Tanti Ana, Zina a fost ucisă!”

HOGAȘ De unde știa chiriașa dumneavoastră că Zina Gogan fusese ucisă?

ANA (*circumspectă*): Nu mi-a spus. Poate că și-o fi dat seama după lovitura pe care victima o avea la cap.

COSTEA Zina a fost lovită din spate, iar cînd am sosit noi, se afla întînsă în curte, cu fața în sus. Practic, nimeni n-ar fi putut vedea rana, decît dacă ar fi mișcat cadavrul.

ANA: Asta nu-i voie. Eu am fost secretară și la secția a II-a Penal aproape treizeci de ani. Nimeni n-are voie să se atingă de un cadavru. (*Pauză.*) Ei, poate că Olga, vîzîndu-și colega căzută în curte, o fi încercat să-i dea un prim ajutor, și astfel... a...

HOGAȘ Așadar, dumneavoastră ați fost prima persoană pe care Olga Daneș a chemat-o în ajutor.

ANA Nu. Înainte de a mă chema pe mine, l-a strigat pe Zangă, vagabondul ăla bătrîn care a vrut să-și ia sacoșa de lîngă moartă. (*Lui Costea.*) Dumneavoastră l-ați împiedicat să și-o ia. (*Pauză.*) Un amarît. S-a pripășit prin curtea mea și Olga l-a lăsat să doarmă într-o magazie.

HOGAȘ: Spuneți că Olga l-a strigat pe Zangă. Ați auzit bine?

ANA Da ; fereastra bucătăriei mele dă spre locuința (*precizează*) magazia în care doarme Zangă. Eu eram în bucătărie, că... v-am spus doar... tocmai scosesem...

HOGAȘ (*abia își reține exasperarea*) : ...prima serie de clătite și-o pregăteai pe-a doua.

ANA Așa... așa... (*Jenată*). Nu fac multe, știți, dintr-un kil de făină am pină dimineața, că noaptea nu prea am somn și citesc. Dar nu măninc decât una la două pagini.

COSTEA Cind s-a auzit strigat, domnul Zangă a ieșit de-ndată ?

ANA (*confidențial*) Nu.

COSTEA De ce ?

ANA (*șoptește*) Cred că nu era acolo. (*Pauză*). Cel puțin... în clipa aia.

HOGAȘ (*ii arată toporișca*) : Cunoașteți acest obiect ?

ANA : Da ! Este cel pe care l-ați găsit în grămada de moloz, de lângă poartă.

HOGAȘ Exact ! Știți cui aparține ?

ANA : Fostului meu chiriaș... Vlad Gogan, soțul Zinei. Un om foarte priceput ; da, da, priceput la toate ! Avea o grămadă de scule...

HOGAȘ : Cît timp a locuit la dumneavoastră ?

ANA Vlad ? Foarte puțin ; câteva luni. Zina mi-a fost chiriașă aproape doi ani ; de cînd a venit la Combinatul din orașul nostru, numai la mine a locuit. (*Pe amintiri*.) În vară s-a măritat cu Vlad ; ăsta avea un băiețel din prima lui căsătorie... În sfîrșit ! Le-a dat casă nouă și s-au mutat. Doar cîinele l-au lăsat ; spuneau că acolo n-au curte. N-am ce zice ; aveau grijă de el. Dimineața îl hrănea băiatul lui Vlad, în drum spre școală, iar seara, venea Zina.

COSTEA Soții Gogan se împăcau bine ?

ANA : Cred că da...

COSTEA : Victima avea prieteni ?

ANA : Înainte de căsătorie, da ; pe urmă... deloc.

COSTEA Ce fel de prieteni ?

ANA : Prefer să nu discut asta.

COSTEA Aș putea crede că vă jenați.

ANA (*privește în jur ; șoptă*) : Mai rău ; mi-e teamă.

HOGAȘ : Să înțeleg să vă referiți la un posibil asasin ?

ANA : Poate.

HOGAȘ N-ați vrea să ne împărtășiți temerile dumneavoastră ?

ANA Adică... să vă spun numele persoanei ? Hm ! Nu sînt încă prea sigură.

HOGAȘ (*arată sacoșa*) : O cunoașteți ?

ANA : Nu... Adică am văzut-o aseară, acolo, lângă Zina.

HOGAȘ : Deci, nu știți cui aparține ?

ANA Vagabondul spunea că e a lui.

COSTEA Ce ați făcut în ziua omorului ?

ANA (*prompt*) Dimineața, am fost la

teatru. Știți, de la o vreme fac figurație ; am repetat în piesa *Unul pe față și unul pe dos* de Vela Maria Tukera Ornitos Barila, o tinăra debutantă din Insula Paștelui. Pe la două am ajuns acasă. (*Pauză*.) După-amiază, băcănicio, clătite și mărturie.

COSTEA : Perfect. Acum spuneți-mi ce-ați făcut cu o zi înainte de moartea Zinei Gogan. (*Ana încearcă să se concentreze, se foicește pe scaun*.) Dar în ziua următoare omorului ? Ce ați făcut ? (*Ana nu-și găsește cuvintele*.) Mulțumesc, doamnă Virban !

ANA (*se ridică*) Dacă mai aveți nevoie de sprijinul meu, nu vă jenați, copii ! Chemați-mă. (*Iese*.)

HOGAȘ : Interesantă, ipoteza ta...

COSTEA Nu înțeleg ce vreți să spuneți, tovarășe colonel.

HOGAȘ (*zîmbește*) : Ei, vorbeam despre relațiile victimei cu soțul ei, Vlad Gogan.

COSTEA (*cu superioritate*) : Da' de unde ! Se vede că m-am lăsat influențat de mărturisirea lui, pe cit de spontană, pe atît de involuntară, cînd a apărut la locul faptei.

HOGAȘ Și, mă rog, ce-a mărturisit ?

COSTEA : „D.n dragoste... numai din dragoste“.

HOGAȘ Adică... el...

COSTEA (*condescendent*) A ! Nuuu ! Cum să-l bănuim noi pe el ? Adică, ce ? Numai pentru că a scăpat omul o vorbă, acolo ? (*Apasă pe un buton, se proiectează o fotografie*.) Să reexaminăm cîmpul infracțiunii ! Că de la dumneavoastră am învățat : „De zece ori, de o sută de ori“. (*Hogaș privește atent*.) Victima, lovită din spate, da ?

HOGAȘ Da...

COSTEA Pe îmbrăcămintă și pe corp, nic : o urmă de luptă. Da ?

HOGAȘ Evident...

COSTEA Din primele cercetări, nu s-a furat nimic. Da ?

HOGAȘ Deocamdată... așa se pare.

COSTEA Deci : dacă nu jaful este mobilul, și dacă nu neglijăm spusele lui Vlad Gogan... atunci, de ce... de ce mobilul n-ar putea fi... ge-lo-zi-a ?

(*Pauză lungă ; apelul interfonului*.)

HOGAȘ Da ! ?

VOCE A sosit martora Olga Daneș.

HOGAȘ Să intre !

(*După câteva clipe, apare Olga*.)

OLGA (*timid*) Bună dimineața !

HOGAȘ Bună dimineața !

(*Costea îi face semn să se așeze pe scaunul ocupat mai înainte de Ana*.)

OLGA (plinge) Mi-e greu...
HOGAȘ Cred... cred, doamnă Daneș.

(Pauză lungă în timpul căreia o privește compătimitor.)

COSTEA Vreți să schimbați locul? Vă supără lumina?

OLGA (nu se uită la el; plinge) Da... Ochiuși imi sînt foarte oboșiți. Am plîns toată noaptea. (Costea schimbă locul cu Olga.) Numai eu sînt de vină... Numai eu...

HOGAȘ: De ce spuneți asta?

OLGA: Pentru că am acceptat să-i găzduiesc ciinele. Dacă refuzam, acum Zina ar fi fost în viață! Înțelegeți? Ar fi trăit!

HOGAȘ: Doamnă Daneș, observ că nu vă găsiți într-o stare prea bună, și poate că un interogatoriu v-ar oboși... Vorbiți-ne liber despre tot ceea ce doriți în legătură cu victima și... dacă va fi necesar, dar numai dacă va fi absolut necesar, o să-mi îngădui mici intervenții. Da?

OLGA (zîmbește silit): Am... Am fost prietene. Am iubit-o ca pe o soră. Ce să vă mai spun? De pildă, l-am rugat pe soțul meu... să-i cedeze biletul meu la băi... gratuit, absolut gratuit... dar Zina a refuzat.

HOGAȘ: De ce?

OLGA: Nu știu... Spunea că are dureri de cap îngrozitoare, dar... eu cred că a refuzat ca să nu-l supere pe soțul ei. Ținea mult la el și...

COSTEA Domnul Vlad Gogan era gelos?

OLGA (timid): Da, cred că da... (Confidențial.) Și-apoi... chiar dacă n-ar fi fost, s-ar fi prefăcut că este. (Trist.) Dar Vlad părea să fie cu-adevărat gelos... cel puțin așa credea Zina. În sfîrșit, eu, una... o iubeam într-atît, încît l-am silit pe soțul meu să insiste pe lângă Vlad și... (Plinge.) Doamne, ce nenorocire! Chiar în seara aceea soțul meu s-a întîlnit cu Vlad.

COSTEA: La ce oră, și unde anume?

OLGA: Șapte și un sfert, la restaurantul „Prahova”. După scurt timp, însă, Vlad a plecat supărat.

HOGAȘ: Ați aflat cumva motivul supărării lui?

OLGA Exact, nu... dar presupun că numai insistențele lui Romeo ca Zina să plece la băi... Cred... așa cred...

COSTEA Domnul Daneș v-a spus cam după cită vreme l-a părăsit soțul victimei?

OLGA (îi privește, speriată) După cîteva minute: cinci... zece... Imediat... (Hogaș arată toporișca și Olga se precipită.) Vlad! E a lui Vlad! A lucrat cu ea săptămîna trecută, cînd ne-a

ajutat să refacem o sobă de teracotă. Toporișca rămăsese la poartă, pe grămadă de moloz lîngă care ați găsit-o pe Zina.

HOGAȘ Dumneavoastră ați găsit-o!

OLGA Aa! Da, sigur. Eu am găsit-o. (Plinge, se agită.) E groaznic! Groaznic! De ce mă chinuți?

HOGAȘ: Doamnă Daneș, imi pare foarte rău. Uitați-vă la asta!

OLGA Sacoșa lui Zangă! Știți doar... S-a pripășit la noi în curte... Ne făcea mici servicii, și într-o zi m-a întrebat dacă-i dau voie să doarmă în magazie. Mi-a fost milă...

HOGAȘ Pe cine-ați chemat în ajutor cînd ați văzut victima prăbușită în curte?

OLGA: Pe Zangă.

HOGAȘ: Era acasă?

OLGA: Evident...

HOGAȘ Doamna Virban spunea că Zangă nu v-a răspuns.

OLGA: Aa! Da, nu era în magazie. Umbla prin curte. Pe urmă am anunțat-o pe proprietăreașă și ea v-a telefonat dumneavoastră.

COSTEA Proprietăreașa declară că ați exclamat: „Zina a fost ucisă!” De unde știți ce se întîmplase?

OLGA Nu cred să-i fi spus așa. (Nesigură.) Poate, poate i-am spus, nu știu...

HOGAȘ (se ridică): Cum v-ați petrecut ziua în care a fost asasinată doamna Gogan?

OLGA: Dimineața, acasă. De un an, de cînd am părăsit serviciul, m-am obișnuit să dorm pînă la prînz. Pe la două m-am întîlnit cu soțul meu, am mîncat la restaurant... Pe la cinci m-am întors și n-am mai ieșit din odaia mea decît în clipa cînd Gil, ciinele Zinei, a început să urle. Atunci am găsit-o...

HOGAȘ: Ce-ați făcut în ziua următoare-omorului? (Olga îl privește speriată, se frîmîntă.) Dar cu o zi mai înainte? (Același joc.) Mulțumesc!

(Costea o conduce pe Olga, în timp ce lumina scade; apoi, odată cu intrarea lui Romeo Daneș, lumina revine la intensitatea normală.)

ROMEO (se înclină ușor, se îndreaptă spre scaun și se așază fără să fie invitat. Zîmbește, își potrivește cravata, batista la buzunar și sfîrșește prin a se așeza picior peste picior. Apoi, zîmbind, desface brațele într-un gest larg.) Începem?

HOGAȘ: Vă rog!

ROMEO (de parcă face o concesie): Mă nuncesc Romeo Daneș, 45 de ani, căsătorit; profesia... grafician. Pe vic-timă am cunoscut-o încă de...

HOGAȘ Ce-ați făcut în ziua crimei ?
 ROMEO (*năucit*) În ziua.
 HOGAȘ : Intocmai cum v-ați petrecut ziua crimei ?
 ROMEO : Întrebarea mi se pare...
 HOGAȘ : Doresc un răspuns exact și nu o impresie...
 ROMEO (*derută*) Dar întrebarea sună de parcă ar fi adresată unui vinovat ; or, eu am fost chemat în calitate de martor. Atitudinea dumneavoastră este de-a dreptul abuzivă.
 HOGAȘ : Puteți aprecia oricum sinceritatea mea ; abuzul, însă, vă aparține : abuzăți de timpul meu. Vă rog să răspundeți cum v-ați petrecut timpul în ziua asasinării Zinei Gogan ?
 ROMEO (*elev pus la colț*) : Dimineața am lucrat în atelierul unui prieten... Am prânzit cu soția mea, iar după-amiaza mi-am petrecut-o acasă.
 HOGAȘ : Până la ce oră ?
 ROMEO : 19 ! Exact 19. Pe urmă am plecat la restaurantul „Prahova“, unde aveam întâlnire cu soțul victimei.
 HOGAȘ : Scopul întâlnirii ?
 ROMEO : Oferisem Zinei un bilet într-o stațiune balneară. Refuzase. Doream ca Vlad s-o convingă.
 HOGAȘ Rezultatul ?
 ROMEO Se vede că n-am prea avut tact.
 HOGAȘ Cu siguranță... (*Alt ton.*) Cum s-a desfășurat convorbirea ?
 ROMEO : Probabil că insistența mea l-a enervat. După câteva minute, Vlad a plecat supărat.
 COSTEA Credeți că l-a supărat doar insistența dumneavoastră ?
 ROMEO : Nu... desigur, insistența n-a făcut decât să răscolească o situație...
 COSTEA : Care anume ?
 ROMEO (*efort*) : Zina a fost logodnica mea. (*Cei doi ofițeri se privesc ; precipitat, precizează.*) Dar, asta, de mult...
 COSTEA Așadar, Vlad Gogan v-a părăsit la ora... ?
 ROMEO : 19,10... 19,15. Eu am mai rămas. Am achitat consumația, am mai schimbat câteva cuvinte cu niște cunoșcuți...
 COSTEA (*îi arată toporișca*) Cunoșteți acest obiect ?
 ROMEO (*se ridică, privește atent*) : E a lui Vlad. A folosit-o acum o săptămână, când m-a ajutat să...
 COSTEA : ...să faceți o sobă de teracotă (*Arată sacoșa.*) Dar asta ?
 ROMEO : Nu.
 COSTEA Priviți cu luare-aminte ! Soția dumneavoastră spune că sacoșa asta i-ar aparține lui Ion Zangă.
 ROMEO (*nervos*) : N-am relații cu lepădătura aia

HOGAȘ (*blind*) Dacă nu sînteți prea dezamăgit de neșansa acestui prem... v-aș ruga să nu îl calificați astfel.
 ROMEO (*obraznic*) : Sună urît ?
 HOGAȘ : Nu... Trist !
 ROMEO : Tocmai... Pentru mine, Ion Zangă este virtualul asasin.
 HOGAȘ (*jenat*) Tocmai... Știți, vinovăția cuiva este un lucru atît de trist, încît orice am spune sau am face spre a o sublinia, riscă să pară penibil, chiar grotesc.
 COSTEA : Domnule Daneș, cînd ați plecat de-acasă, sacoșa (*ezită*) sacoșa domnului Ion Zangă se afla în curte ?
 ROMEO : Nu. Sacoșa domnului Zangă nu se afla în drumul meu. Eu n-am văzut-o.
 HOGAȘ V-ați întîlnit cu victima ?
 ROMEO Nu.
 HOGAȘ : Ce-ați făcut în ziua precedentă omorului ? (*Romeo tresare, bîgăie ceva neînțeles.*) Dar în ziua următoare ? (*Romeo, același joc.*) Mulțumesc ! (*Se ridică și îl conduce pe Romeo, care iese. Fără să-l privească pe Costea.*) Mulțumesc !
 COSTEA (*o clipă, apoi realizează*) : Păi, ce ? Era să vă las descoperit dinaintea îngîmfatului ăluia ? (*Cu suficiență.*) Ați văzut doar că l-am silit să-l numească pe Ion domnul Zangă !!! Și-apoi... mi-a plăcut teoria dumneavoastră (*abia își stăpînește risul*) : „Vinovăția cuiva este un lucru atît de trist, încît... orice am face sau spune pentru a o sublinia... riscă să pară penibil, dacă nu chiar grotesc“. (*Pauză.*) Frumos, dar și util !
 HOGAȘ : Ce vrei să spui ?
 COSTEA : Păi... în sfîrșit...
 HOGAȘ (*incurajator*) : Acuma, zi-i !
 COSTEA (*ezită o clipă*) : Ei... mă gîndeam că dacă și Romeo Daneș o fi auzit că sînteți un sentimental...
 HOGAȘ Eu ? Eu, sentimental ? !
 COSTEA Sigur că nu, dar așa-i lumea...
 HOGAȘ Care lume ?
 COSTEA Cînd eram în școala de ofițeri, cei din anul trei ziceau că...
 HOGAȘ Ce ? Ce ziceau ?
 COSTEA : Păi... că ocrotiți toți cîinii v-gabonzi, că... ferească cerul să vedeți vreunul că bate un copil... că n-aveți somn pînă nu găsiți locuri de muncă hoților și tilharilor pe care chiar dumneavoastră i-ați arestat și... ce mai ? că... pe unii chiar îi îmbrăcați cu haine de-ale dumneavoastră, sărmanii. (*Ride.*)
 HOGAȘ : Bravo, Costea ! În situația asta, trebuie să-ți fii profund recunoscător.
 COSTEA : Lăsați, tovarășe colonel... (*Modestie ostentativă.*) Oameni sîntem...

(*Apel interfon.*)

HOGAŞ : Da, acut! VOCE : S-a prezentat martorul Vlad Gogan.

HOGAŞ : Să poftescă. VLAD (*intră, îi salută pe rînd, timid, trist*) Bună ziua! Bună ziua!

COSTEA Bună ziua. HOGAŞ Bună ziua. Luați loc. (*Îi vede ezitarea.*) Luați loc. (*Vlad se așază.*) Citeva date (*jenat*), doar citeva date privind întimplarea aceea nefericită. (*Cald.*) Trebuie... Înțelegeți?

VLAD Înțeleg... înțeleg. (*Pauză.*) Ei bine, vă interesează, presupun, felul în care trăiam. Am să-i fiu recunoscător tot restul zilelor mele pentru că s-a purtat frumos și cu mine, și cu fiul meu, și chiar cu ciinele fiului meu. (*Tace.*)

COSTEA : Copilul nu era și al doamnei Zina Gogan?

VLAD Nu...; este al meu și al fostei doamne Gogan, actualmente Ela Țicău, de care m-am despărțit cu cinci ani în urmă. Dar Zina îl trata ca pe propriul ei copil, iar Petre... ca pe o soră mai mare.

COSTEA : Ce vîrstă are fiul dumneavoastră, Petre?

VLAD : Nouă ani. (*Privește în gol.*) Împlinise nouă ani chiar în ziua în care a murit Zina.

HOGAŞ : Ați stat acasă, în ziua aceea?

VLAD (*pare absent*) : Da; mai mult acasă. Am dat pe la serviciu. Cred că pentru o oră, cel mult. Sint în concediu. Pe la două m-a sunat Romeo Daneș... apoi a telefonat Ela — mama băiatului; îl chema în oraș să-i cumpere niște jucării; era ziua lui.

HOGAŞ S-a dus?

VLAD (*zimbet trist*) S-a dus...

HOGAŞ Cînd?

VLAD : La ora 18. Țin bine minte asta. Știți, la ora aceea trebuiau să se întâlnească, și el încă nu plecase de-acasă. Ploua torențial. Zina n-a vrut să-l lase. însă Petre a insistat și...

HOGAŞ Dar dumneavoastră cînd ați plecat să vă întâlniți cu Romeo Daneș?

VLAD (*contrariat*) : A spus el asta?

COSTEA (*nedumerit*) : Da... Nu trebuia?

VLAD Poate... În sfîrșit, nu mai are importanță. Am plecat de-acasă la ora șase și jumătate, șapte fără un sfert. (*Revelație.*) Atunci, știți ce am discutat cu Romeo; și pentru ce m-a chemat. Nu?

COSTEA Știm doar ce ne-a spus el.

VLAD : Puteți să-l credeți...

HOGAŞ Iertați-mi insistența, dar n-am înțeles prea bine motivul supărării dumneavoastră.

VLAD : Acuma?

HOGAŞ Nu... atunci, în timpul discuției de la restaurant.

VLAD (*implorînd parcă*) Pot să nu răspund?

HOGAŞ Da... (*Pauză.*) Cît timp ați rămas cu Romeo Daneș?

VLAD 15—20 de minute. Apoi am plecat spre casă.

HOGAŞ (*insinuant*) „Spre casă”? Nu, acasă?

VLAD (*îl privește de parcă îl vede pentru prima dată*) : V-am crezut bun, înțelegător, sensibil, dar toate astea n-au alt rost decît să ascundă abilitatea, perspicacitatea... ca să nu spun viclenia anchetatorului! Adineauri, v-ați arătat îngăduitor, discret, iar acum, speculînd o nuanță neînsemnată a răspunsului, meu, mă siliți să mărturisesc ceea ce de fapt doreați să aflați. Ei bine, dacă aș preciza această nuanță, fatal ar urma mărturisirea pe care nu vreau s-o fac!

HOGAŞ : N-aveam de unde să știu asta. Considerați că nu v-am pus ultima întrebare.

VLAD (*soptește, rușinat*) : Vă cer iertare...

COSTEA Pe cine ați întilnit în drumul... spre casă?

VLAD : Nu știu. Eram grăbit... Aa... da! Pe fosta mea soție.

HOGAŞ : Ați discutat?

VLAD (*incurcat*) Nu... Cred că ea ar fi vrut, dar eu... mă grăbeam.

HOGAŞ (*firesc*) Cît ați făcut de la restaurant pînă acasă?

VLAD : Zece minute.

COSTEA : Cît timp ați rămas acasă?

VLAD O clipă... două. Petre abia venise; era ud learcă. L-am întrebat unde e Zina și mi-a spus că a plecat să-i ducă de mîncare lui Gil... Ciinelui. Am alergat într-acolo.

HOGAŞ : Ați alergat?

VLAD (*tresare*) Da! Am alergat. Am alergat, dar n-am să vă spun ce m-a făcut s-alerg. (*Pauză.*) Cînd am ajuns la fosta noastră locuință, Zina era moartă.

(*Hogaș — semn lui Costea.*)

COSTEA (*ridică toporișca*) Priviți!

VLAD (*se încruntă*) E a mea!

HOGAŞ : Mulțumesc! (*Se ridică, Vlad face la fel, și țese, cu pași rari.*)

COSTEA (*uitîndu-se la ceas*) : Ion Zangă trebuie să fi venit.

HOGAŞ Sigur! Zangă nu întîrzie, adică... nu pare a fi nepunctual... (*Semn către interfon.*) Întreabă.

COSTEA (*la interfon*) Locotenent Costea! Tovarășul colonel Hogaș dorește să-i raportați dacă s-a prezentat martorul Ion Zangă.

VOCE : Da. Așteaptă de 30 de minute.

HOGAŞ : Să vină!

- VOCE (ezitind) Zice că refuză să vorbească cu tovarășul colonel.
- COSTEA (uluit) Ce faceee ? !
- HOGAȘ : Vezi ? Ion ăsta... nu-i un oarecare. Spune-i că lipsese și va discuta numai cu tine. (Iese.)
- COSTEA (mecanic, la interfon) : Poate intra ; asigurați-l că tovarășul colonel lipsește pînă mine.
- ION (intră, se oprește lingă ușă, își freacă miinile) : E foarte plăcut aici ! E cald !
- COSTEA Luați loc, domnule Zangă.
- ION (dezorientat) Domnule... domnule... (Se uită peste umăr.) Cu mine... cu mine vorbiți ?
- COSTEA Da... cu dumneavoastră. V-am invitat să luați loc.
- ION (se apropie de scaun, grăbit, în salturi, caraghios) : Mulțumesc... (Se așază.) E foarte plăcut la dumneavoastră. E cald șii... (privire în tavan) nu plouă. (Zimbește, amuzat.) Da, da, nu plouă deloc. Ziua mai merge, dar seara e tare rău, cînd plouă.
- COSTEA : În seara în care a fost ucisă Zina Gogan, erați acasă ?
- ION Da.
- COSTEA Doamna Daneș spune că tocmai veneați din oraș, cînd v-a strigat în ajutor.
- ION : Oi fi fost pînă la poartă.
- COSTEA (îl arată sacoșa) : O recunoașteți ?
- ION V-am spus și-n seara aceea... că e a mea. Oi fi uitat-o, sau oi fi scăpat-o din mînă, pe la ceasurile prînzului, cînd tocmai mă întorsesem de la piață...
- COSTEA La ora 19, cînd Romeo Daneș a plecat de-acasă, sacoșa dumneavoastră nu se afla în curte.
- ION (se silește să zimbească) Ei, domnule, ploua așa de rău în seara aceea, că bietul om nici n-o fi observat-o. Da, da, ploua îngrozitor de tare. Știți, tocmai din pricina asta ieșisem din magazie. Oricum, afară ploua mai altfel... Acolo, la mine, s-a spart cartonul și curgeee... și curgeee... mamă, Doamne ! Acuma, de cînd cu ploile astea, curgee... (Își freacă miinile.) Dar aici, la dumneavoastră, nu plouă și nici zăpada n-o să intre... (Se ridică și pipăie pereții.) E o casă zdravănă... adevărată. (Firesc, fără invidie.) Cîndva... ei ! dar asta mai de mult, am stat și eu într-o casă adevărată. Acuma... (dezabuzat) nu, acuma nici nu mi-aș mai dori așa ceva.
- COSTEA De ce ?
- ION Știți... uneori se-ntîmplă în viața omului ceva... ceva al dracului de rău... Și după aia... orice i-ai face și orice i-ai da, nu-i mai trebuie... sau așa... nu mai vrea el să-i trebuiască.
- Dar m-am luat cu vorba, și dumneavoastră sigur că aveți treabă.
- COSTEA Nu mă grăbesc.
- ION : Ziceți așa fiindcă vă e milă de mine. Ați văzut că mi-e frig și vreți să mai stau la căldură. Dar eu nu vreau. Nu ! Fiecare să-și urmeze osînda ! Dumneavoastră, aceea de a răscoli prin beznă pînă dați de lumină, iar eu... aceea de a mă scufunda în adîncurile ei, pînă la capătul capătului.
- COSTEA : Osînda mea, cum îmi numiți profesiunea, mi-am dat-o eu singur, alegîndu-mi-o, domnule Zangă.
- ION Și eu la fel. (Pauză.) Mă grăbesc ; mai am cale lungă, pînă la capătul capătului. Mă grăbesc... (Se ridică, se inclină și pornește spre ușă.)
- HOGAȘ (intră imediat după plecarea lui Ion) : Ce părere ai despre nefericitul ăsta ?
- COSTEA Ion Zangă este cel mai suspect dintre suspecți !
- HOGAȘ De ce ?
- COSTEA În ciuda milei pe care o inspire, omul acesta ascunde ceva grav... foarte grav !
- HOGAȘ Da ! Așa-i ! Adică... vreau să zic... și mie mi-a făcut o asemenea impresie. Dar nu cred că taina... povara asta, pe care tu ai intuit-o foarte bine...
- VOCE (interfon) Tovarășe colonel, Expertul...
- HOGAȘ Să intre. (Apare Expertul.) Ce-i nou ?
- EXPERTUL : Din analiza petelor de sînge, s-a stabilit că unele provin de la victimă, iar altele... din grupa A₂, probabil...
- HOGAȘ : Mulțumesc ! (Expertul salută și iese.) Costea !
- COSTEA Ordonăți !
- HOGAȘ : Notează ! (Dictează, Costea scrie.) În completarea planului de măsuri — verificarea tuturor suspecților determinați din investigații, cum și a celor apăruiți în mod accidental, să aibă drept prim criteriu grupa sanguină A₁.
- COSTEA (aparte) Ei ! Tot la vorba mea ați ajuns !
- HOGAȘ (îl aude) Ce-ai spus ? (Apel telefonic.) Ascult !
- VOCE S-a prezentat martora Ela Țicău !
- HOGAȘ (se uită la ceas) În sfîrșit ! Să poftesc !
- ELA (intrînd afectată) : Deranjez ?
- HOGAȘ (prost impresionat, o privește lung) : Nu tocmai.
- ELA : Oo ! Nu vă temeți. N-am să vă rețin prea mult.
- HOGAȘ (zîmbet silit) : Cît va fi nevoie. Costea !
- COSTEA Ordonăți !

HOGAȘ Doamnă Țicău a fost invitată pentru ora 9, pare-mi-se ?
COSTEA Nu ; pentru 8,30.

(Hogaș se uită la ceas ; Ela, la fel.)

ELA Dar e abia 12. (Gesturi largi, aiurea, vrea să epateze.) Mi-am spus că după ora 8,30... pot veni oricând.

HOGAȘ Cum ați și făcut ! Luați loc !

ELA (se așază) Cîtă ostilitate ! (În ciuda staturii ei de mastodont, începe să plîngă ca un copil răsfățat.) De ce ? Dar de ce ? De ce atîta răutate ? (Plînge.) Ca să ajung aici la 8 și jumătate, trebuia să mă fi sculat la 4 dimineața. De ce ? Aia e oră la care să se scoale o doamnă ? Aia e oră la care se declară un război !

HOGAȘ Nu pricep de ce-ar fi trebuit să vă fi sculat cu patru ore și jumătate înainte. Locuiți în alt oraș ?

ELA : Da' de unde ! Aici... în centru, chiar ultracentral. Da, da, ultracentral ! Patru camere, hol de cincizeci de metri, baie, bucătărie. O casă splendidă. Și mașină. Sînt soția celui mai mare avocat : Doru Țicău !

HOGAȘ Ați mai fost căsătorită...

ELA Da ; cu Vlad Gogan.

HOGAȘ Pare-mi-se, aveți un copil din prima dumneavoastră căsnicie.

ELA (plictisită) : Căsnicie ! Ha ! (Pauză.) Mă rog... am un copil... Petre... în vîrstă de nouă ani.

HOGAȘ : Cînd l-ați văzut ultima dată pe fiul dumneavoastră ?

ELA Cînd ? (Revelație.) A ! Da... chiar de ziua lui. A doua zi am aflat că vitrega lui mamă fusese găsită... decedată sau... moartă ; cam așa ceva.

HOGAȘ Da, da, cu oarecare aproximație, cam asta era starea în care a fost găsită Zina Gogan. (Pauză.) La ce oră v-ați întîlnit cu Petre ?

ELA Băiatul a venit la ora 18 fix. L-am urcat în automobilul meu, știți, l-am primit ca dar de nuntă de la actualul meu soț...

(Hogaș îi face semn lui Costea.)

COSTEA Unde v-ați dus cu fiul dumneavoastră ?

ELA (derută) Unde ? Cum, unde ? ! A ! da... la un magazin de jucării. Își doare un tren mecanic sau electric, sau... cam așa ceva. O ! Bineînțeles că i l-am cumpărat, și încă multe alte jucării. Și dulciuri, și cite altele. Pe urmă l-am condus pînă la stația cea mai apropiată de casa lor, l-am urcat într-un autobuz și m-am grăbit să-mi duc mașina la garaj. Știți, ploua torențial și abia am vopsit-o... ne-a costat foarte mult...

COSTEA La ce oră v-ați despărțit de copil ?

ELA : Exact, nu știu. Cred că era șapte, șapte și un sfert, sau cam așa ceva !

HOGAȘ : La ce oră ați ajuns acasă ?

ELA Cred că era... opt, sau cam așa ceva !

COSTEA În drum spre casă, v-ați întîlnit cu cineva cunoscut ?

ELA (ezită) : Mdaaa...

COSTEA : Cu cine ?

ELA : Cu... fostul meu soț, Vlad Gogan.

COSTEA Ați discutat ?

ELA (derută) : Nu... adică eu, eu am vrut, dar el m-a repezit. Doream să-l previn că băiatul nu arată prea bine, și să aibă mai multă grijă de el... să nu-l lase în seama acelei năpîrcii...

HOGAȘ (dur) Vă fac atență că... „năpîrca“ despre care vorbiți i-a purtat de grijă mai mult decît... decît (dispreț) oricine !

ELA (plînge) : De ce strigați la mine ? Da' de ce ? (Se răsfăță.) Asta mă sperie. Doruleț, soțul meu, n-a strigat niciodată la mine.

HOGAȘ : Dacă o să continuați cu această atitudine, s-ar putea ca într-o bună zi... să și urle ! (Pauză.) Ce v-a răspuns Vlad Gogan cînd i-ați împărtășit... îngrijorarea, mistuitoarea dumneavoastră îngrijorare pentru copil ?

ELA : Nu rețin ; v-am spus că m-a repezit ; apoi și-a văzut de drum. Părea grăbit.

COSTEA În ce direcție mergea ?

ELA Spre Olga Daneș... acolo unde — a doua zi am aflat...

HOGAȘ (se ridică și examinează platurile imens aplicat pe o parte a frunții și obrazului drept al Elei) : V-ați lovit ?

ELA (tresare) Da... am căzut...

HOGAȘ : De mult ?

ELA Nu... nu prea de mult.

HOGAȘ : Cînd ?

ELA În seara aceea... chiar în seara aceea. (Se smiorcăie.) Cînd Vlad m-a repezit, n-am mai știut pe unde umbli ; m-am împiedicat și am căzut.

COSTEA : Ce-ați făcut în ziua precedentă asasinării Zinei Gogan ? (Ela — derută.) Dar în ziua următoare ? (Ela — același joc.)

HOGAȘ (se ridică) : Mulțumesc !

(Ela iese.)

COSTEA (pe gîndul lui) : Toporișca e a lui Vlad Gogan...

HOGAȘ (fără să-l privească) : Starea de nervi în care se afla Vlad, în drum spre Olga, unde știa că se dusese Zina...

COSTEA : Pe care o căuta... și pe care era gelos...

HOGAȘ Romeo Daneș a fost logodnicul Zinei...
COSTEA Olga e soția lui Romeo...
HOGAȘ Ela Țicău l-a înfilnit pe Vlad tocmai în seara aceea...
COSTEA Și tocmai în seara aceea, Ela Țicău s-a... accidentat.
HOGAȘ Ciudată! Imprejurare !

COSTEA Sacoșa găsită lângă victimă este a lui Ion Zangă...
HOGAȘ Și fiecare știe exact cum și-a petrecut timpul în ziua crimei, dar nici unul nu-și amintește ce a făcut cu o zi înainte, și nici în ziua următoare omorului.
COSTEA Și-atunci ?

ACTUL al-II lea

Tabloul 3

Biroul. Hogaș și Costea, în continuarea unei discuții.

(Intră Expertul.)

EXPERTUL Tovarășe colonel, raportează : singele recoltat de la Ion Zangă face parte din grupa A₂ !!!

HOGAȘ : Ce vrei ? Spune direct !

COSTEA : O să vă supărați, și...

HOGAȘ O să-mi treacă.

COSTEA (*după o ezitare*) : Poate că n-are fi rău să fiți mai categoric față de cei pe care îi interogăm.

HOGAȘ : Poate. De pildă ?

COSTEA : De pildă... Vlad Gogan.

HOGAȘ : Ce-l cu el ?

COSTEA : Păi... răspunde numai la ce îi convine... ba chiar l-ați și incurajat să facă așa...

HOGAȘ : Recunosc.

COSTEA (*incurajat*) : Dacă-mi permiteți... eu consider că o asemenea atitudine este cât se poate de păgubitoare pentru o anchetă.

HOGAȘ : Incerc să pricep.

COSTEA : Ori purtarea dumneavoastră este vicleană, cum a și afirmat Vlad Gogan... ori...

HOGAȘ : Nu ! Nu, Costea, viclean n-am fost niciodată. Te asigur !

COSTEA : Vă cer scuze, dar atunci... felul în care conduceți ancheta devine cât se poate de... de... ciudat. Uneori... am impresia că faceți concesii celor audiați fiindcă de fapt nu vă interesează răspunsul la întrebarea-surpriză. Parcă o roștiți fără să vreți, doar în virtutea obișnuinței... (*Pauză.*) Tovarășe colonel, vă raportează toate acestea fiindcă... nu pricep cum se face că

omul de la care am învățat ce înseamnă elementul-surpriză, acum, deodată, îl nesocotește total. Mai rămâne să anulăm acest element prin întrebări pregătitoare... ca astfel... totul să se ducă de ripă.

HOGAȘ : Cum adică ?

COSTEA : Procedind astfel, anchetatorul îl previne pe vinovat, iar acela dobândește timp de gândire, dacă nu chiar și sugestia unui răspuns în apărarea lui.

HOGAȘ : Mdaa... Dar nu crezi că vinovatul s-ar putea incurca măcar o singură dată ? Știi... așa... încercând să distrugă probe... să confecționeze unele noi... să influențeze martorii...

COSTEA : Sau chiar să suprime... martori ! (*Pauză.*) Evident, făptașul ar putea greși într-un fel ori altul, dar... cu siguranță, va profita de greșelile noastre.

HOGAȘ : Preciez delicatețea cu care te solidarizezi cu erorile mele, dar nu înțeleg de ce nu m-ai prevenit mai din vreme.

COSTEA : Pentru că... acuma, situația în care ne aflăm... nu mai permite nici o concesie... simpatii... milă... odată cu arestarea lui Ion Zangă.

HOGAȘ (*surprins*) : Dar nici nu mă gîndesc să-l arestez !

COSTEA (*uluit*) : Nuu ? (*Pauză.*) Sigur... mai întâi trebuie să-i așteptăm spovedania. Dar el n-o va face, cu siguranță, pînă cînd nu va fi convins, în mintea lui bolnavă, că a ajuns la capătul capătului ! (*Aparte.*) Care-o fi acela ?

HOGAȘ Părerile profesionale ți le ascult cu interes ; insolențele — nu !

COSTEA : Vă cer scuze ! (*Pauză.*) Profesional, pot să întreb ceva ?

HOGAȘ (*zimbet reținut*) : Te rog !

COSTEA : Ion Zangă este suspect ?

HOGAȘ : Formal, da !

COSTEA : Sacoșa aflată lângă victimă este a lui ? (*N-așteaptă răspuns.*) Singele lui este din grupa A₂ ? (*Același*)

joc.) Deci, nu este o acuzație doar formală ! (Pauză.) Domiciliu stabil are ? Nu ! Pericol de dispariție există ? Da ! Conform legii, în situația asta, avem nu numai dreptul, ci chiar obligația să-l reținem !

HOGAȘ Da, însă eu nu consider necesar... Dacă el este făptașul, oricum va fi dovedit.

COSTEA Orice mi-ați face, oricât de aspru m-ați pedepsi, raportează că procedeu dumneavoastră este... este... de neînțeles.

HOGAȘ Zi-i pe nume o sfidare a justiției.

COSTEA (eroic) Da ! Printr-o atitudine sentimentală și părtinitoare ! Tovarășe colonel, nimeni nu are voie să fie părtinitor. Ce rost mai are balanța, acel simbol al dreptății ? Ce rost mai are zeita aceea legată la ochi, simbol al nepărtinirii ?

HOGAȘ (vine spre el ; la capătul răbdării) : Balanța, spui ? Ei bine, dacă vrei să-mi cunoști părerea, află că acest simbol este impropriu ; dreptatea nu se împarte la kilogram ! Iar cât privește Zeița, decît să se joace de-a baba-oarba, mai bine i-ar privi în ochi pe cei care i se înfățișează. (Dur.) Și-apoi, la dracu' simbolurile astea ! Iar dacă dreptatea are neapărat nevoie de o emblemă, cred că ea ar trebui să reprezinte o inimă și un creier de om, și nu o negustoreasă legată la ochi ! (Se privește lung ; după o vreme, apelul interfonului.) Colonel Hogaș ! Ascult !

VOCE Tovarășe colonel, o nouă...

(Scena se cufundă în întuneric ; doar cele două spoturi de lumină marchează mesele dispecerilor. Voci, paraiziți radio, sirene, demaraje puternice, frine. Becurile colorate de pe panourile dispecerilor se aprind și se sting, alternativ.)

PRIMUL DISPECER Sint „Vulturul“ !
Caut „Bondarul“ !

VOCE : Aici „Bondarul“ Recepție !

AL DOILEA DISPECER Echipajul 58 !
Echipajul 58 !

VOCE : Nu vă aud prea bine.

AL DOILEA DISPECER Schimbă frecvența !

VOCE Trecut pe canalul 4. Recepție !

PRIMUL DISPECER : „Bondarul“ te deplasezi în ajutorul echipajului 58, pe strada Armașului !

VOCE Înțeles ! Strada Armașului.

AL DOILEA DISPECER Atenție, 58 ! Încercuți toate împrejurimile !

VOCE Am nevoie de oameni pentru paza cimpului infracțiunii.

PRIMUL DISPECER (colegului) : Spune-i că îi vine în ajutor „Bondarul“ !

(Intuneric ; după câteva clipe, lumină normală. În birou se află Hogaș, Costea și Expertul, examinând niște fotografii.)

COSTEA Același fel de leziuni... ca și în cazul Zinei Gogan...

EXPERTUL De data asta, însă, agresorul n-a mai lovit (arată pe fotografie) din spate, ci parțial-dreapta.

HOGAȘ (schimbă fotografia) Costea, ce vezi ?

COSTEA : O umbrelă...

EXPERTUL : Turtită ! Sfirtecată.

HOGAȘ : Făptașul a lovit tot din spate.

Ploua ! Victima ținea umbrela deschisă.

Umbrela a deviat lovitura spre dreapta.

COSTEA : Posibil...

EXPERTUL (după o ezitare) : Așa e !

HOGAȘ : Mai departe ! (Altă fotografie.)

EXPERTUL (arătînd) Aici, pe mina stîngă a victimei... o mușcătură.

COSTEA : Ciudat !

HOGAȘ Firesc, dacă (arată o fotografie)

ții seama că îmbrăcămîntea Elconorei

Cișmaș prezintă urme de luptă.

EXPERTUL : Într-adevăr. Urme de luptă.

COSTEA Dacă agresorul a lovit din spate, dacă lovitura, deviată ori nu, a răpus victima, ce interes ar mai fi avut acela s-o muște de mîină ? Avem de-a face cu un sadic ? (Zimbet superior.) Hm ! Un sadic care fură douăzeci și cinci de mii de lei ! ? Un sadic care atacă o casieră colectoare, și nu o țesătoare de la combinat, nu o gospodină care duce o farfurioară cu scovergi vecinei. Hm !

HOGAȘ Nimeni n-a spus că avem de-a face cu un sadic. Bănuiesc că mușcătura s-a produs în următoarele împrejurări : victima îl zărește pe agresor, îi intuieste intențiile, încearcă să scape din raza lui de acțiune. Bărbatul o înșfacă, ea se apără, împingînd mîina stîngă înainte, iar agresorul o mușcă. Oricum (Expertului), vă cer să dați importanța cuvenită realizării unui mular perfect al arcadelor dentare imprimate în mușcătură. Dacă asta reușește, am putea obține un portret-robot al agresorului. (Apel interfon.) Ascult !

VOCE : Tovarășul expert e așteptat de doctorul Vasiliu.

EXPERTUL Pot pleca ?

(Hogaș — gest ; Expertul iese.)

COSTEA Cred că sintem pe drumul cel bun.

HOGAȘ Adică ?

COSTEA (stringînd niște fotografii, acte etc.) : Așaaa... Atacurile se succed... Zangă e liber... Vlad Gogan, tratat cu menajamente...

HOGAȘ Ai dreptate. Ulte, refacem toate interogatoriile, deschidem ochii cît mai

bine, analizăm fiecare suspect cu o lupă care mărește de o mie de ori. Îți promit !

COSTEA (*îngăduitor*) Fie ! (*Aparte.*) Măcar acum, cît încă nu-i prea tirziu.

HOGAȘ : Ca dovadă, am și chemat... (*Apel interfon.*) Da, ascult !

VOCE : Martorul Romeo Daneș !

HOGAȘ : Poate intra.

(*Romeo intră, respectuos ; salută. Hogaș îl invită, noul venit se așază.*)

ROMEO Tovarășe colonel... nu eu... ci soția mea a fost invitată aici, dar...

HOGAȘ Presupun că n-ați venit în locul soției...

ROMEO : Nu. Ea așteaptă la ofițerul de serviciu...

HOGAȘ : Înseamnă că aveți să ne spuneți ceva în plus, față de ceea ce ați declarat.

ROMEO (*precipitat*) O precizare ! O singură precizare !

HOGAȘ : Vă ascult...

ROMEO : Am declarat că m-am întilnit cu Vlad Gogan chiar în seara crimei, pentru a obține consimțămîntul lui ca Zina să poată pleca la băi...

HOGAȘ : Și ?

ROMEO : Acesta a fost pretextul ! Motivul întilnirii era cu totul altul : doream să-i salvez căsnicia ! Zina trebuia îndepărtată ca el, Vlad, să nu afle...

HOGAȘ : Ce ?

ROMEO (*efort jucat*) Adulterul... (*Grav.*) Voiam s-o smulg pe Zina, măcar pentru o vreme, de lingă... În sfîrșit... de lingă un bărbat... o fostă legătură...

HOGAȘ : Numele !

ROMEO Lică... da, da, Lică dar nu mai știu cum... Mă pot interesa...

COSTEA : Dacă rețin exact, ați fost logodnicul victimei ?

ROMEO (*sare*) Vedeți ? Tot așa a gîndit și Vlad. Și-a imaginat că urmăream să stau cu Zina cităva vreme în alt oraș. Atunci, i-am spus adevărul.

HOGAȘ : Vlad v-a părăsit imediat după aceea ?

ROMEO : Nu mai înainte de a se fi uitat la ceas.

HOGAȘ : De bună seamă că ați sesizat și motivul...

ROMEO (*cu suficiență*) Dar bine-nțeles... Eu îl spuseseam ora și locul întilnirii Zinei cu Lică. I-am strigat în față : „Mă bănuiești ? Ei, bine, nu eu, ci altul îți pune coarne ! Ca să te convingi, n-ai decît să treci peste un sfert de oră pe strada dintre casele noastre !” (*Confidențial.*) Știam că pe la șapte jumătate, sub pretext că duce de mîncare ciinelui, Zina urma să plece de-acasă spre a se întilni cu Lică. Atît

am avut de precizat. (*Hogaș se ridică. Romeo iese. Intră Olga Daneș, care se așază și își aprinde o țigară.*)

OLGA : Cu siguranță că prima mea declarație vi s-a părut incompletă și... pe bună dreptate... însă... Mă rog... poate că v-aș fi spus mai multe încă de atunci... Dacă n-am făcut-o, a fost pentru că m-am temut... să nu comit vreo indiscreție. (*Trist.*) Săraca Zina... Bătăi, scandaluri, mașina Salvării chemată fie pentru unul, fie pentru celălalt... de cele mai multe ori, pentru amîndoi deodată. (*Spaimă jucată.*) Nu cumva am făcut vreo indiscreție ?

HOGAȘ : Vai de mine !

OLGA : Asta mă liniștește... mă liniștește... Pot continua ?

HOGAȘ : Da, desigur...

OLGA : Mă tot gîndesc că biata Zina merita o soartă mai bună și un bărbat mai puțin gelos. Ei... dar se mai descurca ea.

COSTEA : În ce privință ?

OLGA (*brusc*) : Aveți un dar nemaîntîlnit de a provoca mărturisiri pe care omul n-ar vrea să le facă. Mă rog, dacă insistați... (*Pe efort jucat.*) Profitați și ea, sărmana... de faptul că seara, sub pretext că duce hrană ciinelui — de parcă eu nu i-aș da să mînce și nu l-aș iubi, poate chiar mai mult decît ea — putea să plece de-acasă...

COSTEA : Se întilnea cu cineva ?

OLGA : Tovarășe colonel, asta e prea de tot ! Dumnealui mă silește ! Pur și simplu, mă silește să spun ceea ce nu doresc.

HOGAȘ (*se uită la Costea și clatină din cap muștrător*) : Doamnă Daneș, victima recurgea deseori la acest pretext ?

OLGA : Seară de seară.

HOGAȘ : Poate că făcea mici plimbări, din motive de sănătate ?

OLGA (*admirativ*) : Știți, așadar, chestiunea cu doctorul ! ? (*Nu capătă răspuns ; alarmată.*) Spuneți-mi, nu cumva am comis o indiscreție ? !

HOGAȘ : Dumneavoastră ? !

OLGA (*cochet*) : Mulțumesc. (*Grăbită.*) Într-o vreme, i se năzărise că ar avea îngrozitoare dureri de cap... și... deh ! (*Insinuant.*) Cînd omul e bolnav... se îngrijește, iar cînd medicul e tînăr și frumos... (*Citează.*) „Lungește-mi, Doamne, boala !” (*Confidențial.*) Eu cred că din pricina asta a refuzat să plece la băi.

COSTEA : Soțul dumneavoastră înclina să creadă...

OLGA : Lică ? (*Speriată.*) Aveți un dar...

HOGAȘ : Cine este Lică ?

OLGA (*cu ciudă*) : Un vlăjgan după care toate femeile se dau în vînt. Săraca Zina ! (*Indreptîndu-se spre ușă.*) Sper că n-am comis o indiscreție ! ?

(Cînd apasă pe clanță, ușa se deschide brusc ; Olga e împinsă afară, iar în birou năvălesc soții Ela și Doru Țicău. Ela singerează la frunte, în jurul unuia ochi are o vinătaie enormă, iar rochia îi este ferenișă. Doru — mic, bătrîn și slab — abia se vede lingă ea ; totuși, o ține protector de mină.)

HOGAȘ : Ce s-a întîmplat ?

DORU (*explozie de nervi*) : Sper... vreau să sper că mă cunoașteți... sau măcar ați auzit de mine ; am fost și cred că am rămas o notabilitate în această urbe neurbană. Sînt avocatul Doru Țicău ! Procesele mele (*se plimbă prin cameră, tîrînd-o după el și pe Ela*)... procesele mele au rămas celebre, atît în țară cît și în lumea întregă, și poate chiar la Haga...

COSTEA (*impresionat*) : Ați pledat și la Haga ?

DORU (*derută*) : Nu... nu, dar puteam avea același rezultat fulminant ca și în pledoariile magistrale (*se montează*) pe care le-am susținut la Puchenii Mari și la Pocreaca ! Sper că vă este de-ajuns cartea mea de vizită, spre a da atenție situației intolerabile în care a fost pusă această tînără doamnă !

COSTEA : Fiica dumneavoastră ?

DORU (*prompt*) : Soția mea, domnule... Nu mi-ați făcut cinstea să vă prezentați ! Nici mie, și nici măcar doamnei mele. (*Îi întoarce spatele, supărat.*)

COSTEA : Vă rog să mă iertați ! Așteptam ca doamna să-mi întindă mîna. Așa m-a învățat mama. Sînt victima unei educații greșite.

DORU (*se întoarce brusc spre el*) : Scuze ! (*Se înclină ostentativ.*) Scuze, domnule...

COSTEA : Dan Costea, locotenent de miliție !

DORU (*din nou dezlănțuit*) : Gradul dumneavoastră nu mă interesează, nu mă epatează și nu mă influențează. (*Se agită ridicol.*)

ELA : Doruleț ! Puișorule ! (*Celor doi ofițeri.*) Domnilor... Vă rog să-l scuzați... E prima dată cînd m-a văzut bătută (*precizează*) atît de grav.

HOGAȘ : Mă bucur că dumneavoastră sînteți mai calmă...

ELA (*măgulită*) : Noi, femeile, suportăm totul cu mai mult stoicism...

DORU (*strigă*) : Eroism !

ELA : El se înfierbîntă ; așa sînt bărbații !

DORU : Da ! Asta e ! Sînt, poate, prea bărbat ; și... tot din cauza asta (*se montează*) am devenit intolerabil, invulnerabil și implacabil !

HOGAȘ (*o arată pe Ela*) : Ce s-a întîmplat ?

DORU : Ceea ce vedeți.

HOGAȘ : Cînd ?

DORU : În seara crimei.

HOGAȘ : Bine, dar... de atunci și pînă astăzi... ?

DORU : Am adus-o înaintea dumneavoastră exact în starea în care se afla atunci. (*Grandilocvență.*) Ca penalist, nu suport eludarea legii, fie chiar și din motive sentimentale.

HOGAȘ : Foarte frumos... Dar ce anume i-a pricinuit, atunci, doamnei, o asemenea stare ?

DORU (*Elei*) : Vorbește, doamnă ! Îți poruncesc și, prin glasul meu, glasul legii. Spune adevărul și numai adevărul ! (*o mîngîie.*) Spune, mica mea prietenă !

ELA : În seara aceea, pe cînd veneam de la întîlnirea cu fiul meu, căruia îi cum-părasem diferite jucării...

DORU : Și dulciuri !

ELA : ...și dulciuri, l-am întîlnit pe fostul meu soț Vlad Gogan în apropierea locuinței Olgăi Daneș. Am vrut să-i spun lui Vlad cît eram de îngrijorată pentru că Petrișor, copilul nostru, arăta foarte prost. Vlad m-a lovit. (*Scîncește ridicol.*) Vlad m-a bătut, m-a pocnit..., iar eu...

COSTEA : Ați căzut, desigur...

DORU (*contrariat*) : O cucoană nu cade ! (*Privește tandru spre Ela.*) Și-apoi, în ciuda aspectului ei firav, soția mea este foarte rezistentă. (*Elei.*) Vezi, puișor, dacă mînci vitamine ? (*Celor doi ofițeri.*) Altminteri, cum ar fi rezistat unui pumn primit în plină figură ? Cum ?

COSTEA : Trebuia să strigați lumea în ajutor...

DORU : O cucoană nu strigă ! Nu e frumos !

ELA : Poate că aș fi strigat, domnule anchetator, dar rațiunea... bruma de rațiune care-i mai rămîne unei persoane, fie chiar și pe pragul morții (*se montează*) — pentru că acumă nu vă mai pot ascunde nici acest mic amănunt — m-a împiedicat s-o fac.

HOGAȘ : Doamnă Țicău, presupun că motive puternice v-au determinat să nu declarați pînă astăzi agresiunea fostului dumneavoastră soț.

DORU (*văzînd că Ela ezită*) : Cînd a venit acasă, mi-a mărturisit adevărul ; dar a doua zi, aflînd că Zina fusese ucisă și asociînd asta cu starea de nervi în care se afla Vlad, s-a temut să nu-i facă vreun rău, declarînd...

ELA : Întocmai. M-am gîndit că dacă Zina a murit, iar Vlad va infunda pușcăria, legea m-ar obliga să iau copilul la mine, și asta l-ar indispuce pe Doruleț !

DORU : La azil ! La orfelinat ! La cămin !

HOGAȘ (*necontrolat*) : Trist...

DORU : Ce-ați spus ? Nu sînteți mulțumit ?

HOGAȘ : Ba da... Pe deplin...

DORU : Am onoarea, domnilor ! (O ia de mină pe Ela și ies din scenă.)
HOGAȘ : Dane ! La ce școală învață băiatul acestei...
COSTEA (răsfoiește în grabă niște hirtii) : Școala generală nr. 2, clasa a III-a C. (Apel interfon.) Vorbește !
VOCE : S-a prezentat tovarășul maior în rezervă Eugen Postole.
HOGAȘ : Îl aștept. (Lui Costea.) Ce i s-o fi întâmplat ?
COSTEA Nu știu, zicea că dorește să vorbească numai cu dumneavoastră...
POSTOLE (intră) : Să trăiți, tovarășe colonel ! (Hogaș îi vine în întimpinare, cu mina întinsă.) Sint maiorul în rezervă Eugen Postole !
HOGAȘ : Colonel Hogaș ! Luați loc, vă rog. (Postole dă mina cu Costea, apoi se așază.) Cu ce vă putem fi de folos ?
POSTOLE : Vedeți... tocmai asta e : nu dumneavoastră... ci eu... eu așa vrea să vă ajut. (Timid.) Fac orice. Sigur, nu am experiență operativă ; am lucrat numai la Evidența populației... și nici picioarele nu mă prea ajută, însă... dacă e nevoie, merg și în patrulare... fac muncă de curier între formațiuni...
HOGAȘ : Mulțumesc ! Mulțumesc foarte mult... dar nu-mi dau încă seama la ce se referă sprijinul pe care ni-l oferiți...
POSTOLE : La cazul... la cazurile... Mă rog, asasinarea Zinei Gogan și tentativa de omor însoțită de jaf săvârșită asupra casierei Eleonora Cișmaș. Din câte mai știu și eu, în unele situații... efectivele, au nevoie de întăriri... (Se ridică și pune o mapă pe biroul lui Hogaș.) Este un plan de măsuri privind cel mai rapid sistem de verificare a circulației persoanelor suspecte prin diverse puncte ale orașului.
HOGAȘ (răsfoind) : Interesant ! (Citește atent.) Da, da, să nu pierdem nici o clipă. Vă rog să vă prezentați la maiorul Răzvan, etajul II, camera 50. (Își dau mina și Postole iese. La interfon.) Maior Răzvan !
VOCE : Ordonati !
HOGAȘ : O să vină la dumneata maiorul în rezervă Eugen Postole. Îți va prezenta un plan tip C.U. Este un plan nou ! Pricepi ? Nou !
COSTEA : De ce-ați făcut asta ? Știați doar că eu am inițiat acest plan ! E meritul meu !
HOGAȘ (răsfoind niște hirtii) : La ce dată ai prezentat raportul cu această inițiativă ?
COSTEA : Acum patru zile !
HOGAȘ : Vino încoace ! (Costea execută.) Ce-i asta ?
COSTEA : Planul general de măsuri pe care l-ați prezentat tovarășului ministru adjunct.
HOGAȘ : Când ?

COSTEA (citind) : Acum șase zile...
HOGAȘ : Uită-te, la punctul 15 !
COSTEA (tresare) : Sistemul de verificare... Așadar, înaintea mea ! De ce nu mi-ați spus că am venit târziu cu inițiativa asta ? De ce ?
HOGAȘ : Nu ți-aș fi spus niciodată, dar acum am făcut-o ca să înțelegi de ce nu i-am spus lui Postole...
(Apel interfon.)
COSTEA : Da, ascult !
VOCE : Tovarășul Vlad Gogan ! Așteaptă cam de mult...
COSTEA : Să poftescă !
HOGAȘ : Cu ațitea vizite, am uitat de toate. (Intră Vlad.) Vă cer iertare că v-am făcut să așteptați. N-am să vă rețin prea mult.
VLAD (se uită la ceas) : Mai am o jumătate de oră. Pe urmă... trebuie să-l dau băiatului de mîncare și... să-l pregătesc pentru școală.
HOGAȘ : Poate că era mai bine să fi venit noi la dumneavoastră.
VLAD : Vizita dumneavoastră l-ar fi îngrijorat. Ce i-aș fi putut spune ?
HOGAȘ : Că... sintem niște prieteni...
VLAD : Vedeți... noi ne iubim așa de mult... încît știm totul, dar absolut totul, unul despre celălalt... chiar și fără să ne spunem. Și cu Zina era la fel.
HOGAȘ : Se împăcau bine ?
VLAD : N-am întâlnit în viața mea o prietenie mai adevărată... mai frumoasă... (Se așază.) Dacă n-ar fi fost Zina, nu m-aș mai fi recăsătorit niciodată...
COSTEA : Presupun că fosta dumneavoastră soție suporta greu faptul că Petrișor îi spunea „mamă“ altei femei.
VLAD : Băiatul n-ar fi făcut asta niciodată. Zinei îi spunea pe nume.
COSTEA : Frumos, frumos... Probabil că și doamna Țicău nutrește o deosebită afecțiune față de copil. Dovadă faptul că în seara morții doamnei Zina, fosta dumneavoastră soție dorea să vă prevină în legătură cu sănătatea lui.
VLAD : N-am reținut ce mi-a spus Ela, în seara aceea... Eram... eram foarte tulburat.
HOGAȘ : Ați lovit-o ?
VLAD (zimbet naiv) : Să zicem...
HOGAȘ : Ne-ați putea explica de ce erați tulburat ?
VLAD : Aș prefera să nu răspund.
HOGAȘ : Vă rog... vă rog ; este absolut necesar...
VLAD (se abandonează) : Veneam de la întâlnirea cu Romeo Daneș. Știați... v-am spus că insistase prea mult ca eu s-o conving pe Zina să plece la băi.
HOGAȘ : Numai asta a fost ?
VLAD (nu poate minți) : Nu... În sfârșit, credea că m-am enervat fiindcă l-aș fi bănuț de o rededeptare a vechilor

- sentimente pentru Zina. (Aparte.) Dacă le-a avut vreodată. (Lui Hogaș.) Ei bine, ca să-mi scoată asta din cap, mi-a spus că nu pe el trebuie să-l bănuiesc, ci pe altul... pe care Zina avea să-l întâlnească în seara aceea, chiar în fața casei lor.
- HOGAȘ Așadar, l-ați părăsit pe Romeo spre a vă convinge.
- VLAD (își acoperă fața, rușinat) Da ; imaginați-vă !
- COSTEA Pe doamna Ela Țicău ați întâlnit-o înainte sau după moartea doamnei Zina ?
- VLAD (tresare) Nu știu ; vreau să spun că nu știam de moartea Zinei când mi-a ieșit Ela în cale. Eram grăbit... (șoptă) grăbit să mă conving...
- HOGAȘ Cu cine ar fi trebuit să se întâlnească victima, după spusele lui Romeo Daneș ?
- VLAD (prăbușit) Cu Lică... Știam de existența lui în viața Zinei (precipitat), dar ca prieten și nimic altceva. (Convins.) Și Zina nu mințea ! Vă asigur. (Trist.) O ! Dacă n-ar fi fost povestea cu Gil, știți... cîinele...
- COSTEA Din declarația martorei Olga Daneș, reiese că dumneavoastră v-ați opus aducerii cîinelui în noua locuință.
- VLAD (sare de pe scaun) : Foarte bine ! Chemați-mă la ordine ! Dacă nu sînt făptaș, măcar autor moral ! Vă asigur că n-am să neg niciodată. (Așezindu-se.) Vă rog să mă iertați... (Se lovește cu pumnul în piept.) Doare ! Al dracului mai doare, și se vede că din pricina asta spun prostii.
- COSTEA : Doamna Zina Gogan iubea cîinele ?
- VLAD (tresare) : Dumneavoastră trebuia să vă faceți chirurg. (Pauză.) Ce conțea suferința unui om, pe lângă verificarea unei presupuneri ?
- HOGAȘ : Domnule Gogan, noi... (prietenos) noi nu avem voie să presupunem.
- VLAD (își frămîntă fața în palme) : Zina iubea cîinele. (Pauză.) Chiar dacă nu l-ar fi iubit, l-ar fi îngrijit...
- COSTEA V-am întrebat asta, pentru că mi s-a părut exagerată grija pe care i-o purta, din moment ce doamna Olga Daneș îi asigura hrana și adăpostul.
- VLAD (își pierde controlul) : Olga ? (Ride nervos.) Olga Daneș ? N-a pretins oare că-l și iubea pe Gil ?
- HOGAȘ De ce vorbiți așa ?
- VLAD : Pentru că... pentru că azi dimineață m-am dus la ea... Copilul mă rugase... și am vrut să-l aduc pe Gil la noi. Știți ce mi-a răspuns ? „Ieri l-am dat la hingheri ! Doar n-o să vă complicați existența cu o javră !“ (Se uită la ceas.) Ce-am să-i spun băiatului ?
- Că, astă-seară, Gil va fi în camera lui !
- VLAD : Pot să plec ? (Salută, iese.)
- COSTEA Să chem mașina ?
- HOGAȘ De ce ?
- COSTEA Păi... nu mergem la ecarisaj ?
- HOGAȘ Vreau să-ți menajez sensibilitatea ; mă duc singur, și o voi face după orele de program. Înainte, o să trec pe la școala unde învață Petrișor. Simt eu că ceva nu e în regulă cu micuța Ela Țicău... mămica, iubitoarea mămică a lui Petrișor. (Apel interfon.) Ascult !
- VOCE Tovarășul Bold, șeful gărzilor patriotice de la Combinat, dorește să vă vorbească.
- HOGAȘ : Îl aștept.
- BOLD (intră, jovial, dă mina cu cei doi ofițeri) Dacă mai aveți nevoie de oameni... se face. Probabil, pentru asta m-ați căutat.
- HOGAȘ Tovarășe Bold, vreau să acoperim cu patrulă mixte microraiioanele 1 și 3.
- BOLD Putem lua cîțiva tovarăși din efectivele plasate la autogară !
- HOGAȘ : Pentru nimic în lume !
- BOLD : Hm ! (Pauză.) Ar mai fi o soluție ; am vreo zece-doisprezece voluntari, care ar patrula pînă la intrarea în schimbul trei... apoi... Ei ! Lăsați, se face.
- HOGAȘ : Te rog să-mi telefonezi situația exactă, pînă la ora 20.
- COSTEA (șoptă, lui Hogaș) : La 18 se închide la hingheri...
- HOGAȘ (privește dezaprobator spre Costea ; lui Bold) : N-ai putea mai de vreme ?
- BOLD (se uită la ceas) : Sigur ! Într-o oră, aveți situația efectivelor noastre.
- (Își dau mina ; Bold iese.)
- COSTEA Prea multă lume ! Prea multă lume amestecată în descoperirea și prinderea acestui făptaș.
- HOGAȘ Oamenii ăștia s-au oferit să ne ajute, fără să aștepte ca noi să le cerem concursul.
- COSTEA Pentru că Zina Gogan lucra la Combinat.
- HOGAȘ Greșești ! Oferta lor a venit după tentativa de omor asupra celei de-a doua victime. Situația i-a îngrijorat.
- COSTEA Știți bine ce volum de muncă am depus, fiecare dintre noi. Zeci de investigații, identificări de suspecti, am verificat un sfert din imobilele orașului... Noi mai avem forțe ! Putem duce singuri această acțiune. Singuri ! Noi !
- HOGAȘ : Ia ascultă ! De cînd te-a cuprins delirul ăsta de grandoare ? Crezi

că infatuarea ta o să mă ducă la refuzul colaborării cu populația ? Mai ales acum, când orașul este amenințat de un nelegiuit atît de primejdios ? Costeeaaa ! Noi... noi, toți, nu trebuie să lăsăm ca panica să pună stăpînire pe oraș !

VOCE (interfon) A sosit martora Ana Virban !

HOGAȘ Să poftească. (Ana poartă îmbrăcăminte de o eleganță ostentativă, culori țipătoare, haină de blană, mănuși, o geantă mare și o pălărie cu multe zarzavaturi. Cei doi ofițeri o privesc uluiți.)

ANA Bonjour, copii ! (Triumfătoare.) Ce-ați rămas cu gurile căscate ? (Se plimbă.) Ooo ! dragii mei, fără să fiu frumoasă, toată viața am făcut praf bărbații numai datorită gustului și discreției cu care mă îmbrac. (Se întoarce brusc spre ei, îi fixează și adulmecă.)

Aici se fumează... Bega !

COSTEA (oarecum derutat) Credeți ?

ANA (scoate o lupă și o pensetă enormă, apucă un muc de țigară din scrumieră, îl examinează atent ; lui Costea) : Ce mai poți spune ? (Se apropie de el, îl privește prin lupă și exclamă.) Pigmeule ! (Lui Hogaș.) Așa l-am descoperit pe tipul care o iubea pe Zina cînd locuia la mine... mult înainte să se mănîte cu Vlad. Am intrat în casă, am simțit mirosul de țigară și (emfatic) pe baza probei... fata mi-a mărturisit...

HOGAȘ : Cine fusese vizitatorul ?

ANA : Vreți să vă ajut ? (Cu superlortitate.) Vreți să vă pun la dispoziție experiența mea de fost arhivar la secția a II-a Penală ? Vreți să profitați de biblioteca... de imensa mea bibliotecă, spre a vă îmbogăți cunoștințele profesionale ? Am toată colecția cu Bill Gazon ! Și pe aceea de 9 lei ! Și pe aceea de 15 lei !

HOGAȘ : Vrem... doamnă Virban !

ANA (stăpînă pe situație) Ei bine... va trebui să țineți seama de un singur lucru !

HOGAȘ : Da, doamnă Virban. Care-i acela ?

ANA (ex cathedra) : Asasinul trece întotdeauna pe la locul crimei !

COSTEA : Trebuie să înțelegem de aici că ucigașul este un bărbat ? (Pauză.) Îl cunoașteți ?

ANA : Da.

COSTEA Atunci... nimic mai simplu numele !

ANA (trece în control pe la uși și pe la ferestre, iar după ce se asigură, șoptește) : Ce tot spui ? Numele, hai ? Nu, asta niciodată, copilul meu ! Eu îl voi prinde ! Pricepi ? Și, pînă atunci... (Revelație.) Aveți o sală de sport ?

HOGAȘ Da... sigur...

ANA Mi-ar trebui cîteva ședințe de box ! Știi, vreau să mă antrenez mai ales în privința rezistenței la... încășări... Pe urmă, n-are decît să poftească, bruta. (Confidențial.) Îl las să dea pînă obosește, și după aceea... cu un singur pumn, îl dau gata ; da, da, așa a făcut Joe Frazier cu Cassius Clay !

COSTEA (cu ostentativă admirație) : Doamnă Virban, sinteți formidabilă ! Dar, gîndiți-vă, bruta aceea pe care dumneavoastră o socotiți a fi fost asasinul... ar putea să vă atace tocmai în răstimpul antrenamentelor. Or, condiția dumneavoastră fizică nefiind încă desăvîrșită... (Răstoarnă un obiect de pe birou și zgometul produs o face pe Ana să-i cadă în brațe.)

ANA (necontrolat) : Lică !

COSTEA : Grozav !

ANA (abia vorbește) Grozavu ! Cu u la urmă.

HOGAȘ Trebuie adus.

Tabloul 4

Același decor. La ridicarea cortinei, Lică se află așezat dinaintea celor doi ofițeri. Hogaș studiază niște hirtii iar Costea discută cu Lică.

LICĂ De ce vă uitați așa la mine ? V-ați speriat că sint atîta de mult ? (Pare grizat ; zîmbește silit.) V-am luat piuitul ? (Oftează.) Hai că ne-nțelegem noi... Nu sint băiat rău.

COSTEA : Nu mi-ați spus numele dumneavoastră exact.

LICĂ (sughite) : „Băi Lică”... așa-mi zic prietenii. (Pauză.) Lică... Grozavu ! (Ride batjocoritor.) Auziți ? Grozavu ! (Se plesnește cu palma în cap și ride.) Care Dumnezeu m-o fi batjocorit boțezîndu-mă... Grozavu ? (Sesizează că Dan Costea îl observă atent.) Licuță... Da, da, mi s-a mai spus și Licuță... Ea îmi spunea așa...

COSTEA Zina Gogan ?

LICĂ : Da... numai că eu nu sint vrednic să-i rostesc numele...

COSTEA Ați fost prieten cu victima ?

LICĂ (tresare) Da ! (Dur.) Prieten ! Să știți dumneavoastră că doar prieteni am fost. (Șoptă gituită.) Dacă m-aș fi lăsat de băntură, azi era cu mine și nu în pămînt.

HOGAȘ (fără să-l privească) : O vreme, după moartea Zinei, ați dispărut ; nici la serviciu, nici acasă...

LICĂ La cimitir...
HOGAŞ : Poftim ?
LICĂ : Am stat la poarta cimitirului...
COSTEA De ce la poartă ?
LICĂ : Dac-aş fi rămas acolo... lingă mormînt, ea s-ar fi supărat... Ştiţi... Înainte să se fi luat cu Gogan, mi-a spus : „Licuţă, să nu te mai văd !” (Gîtuît.) O supărasem rău... tare rău... (Disperat.) Aşa mi-a spus... m-a rugat, şi pentru mine rugămîntea ei a rămas sfîntă... (Pauză ; aducere-aminte, zbulcîm.) Cred că nu s-o fi supărat că i-am săpat groapa... Ce ziceţi ?
HOGAŞ : Nu ştiu asta.
LICĂ Da... Cînd am aflat că-i moartă, m-am dus prin cimitir... Ploua... ba chiar începuse să fulguiască... Se lucra la o singură groapă... Săpa un bătrîn... s-a uitat la mine... Nu ştiu ce-a înţeles, că mi-a dat cazmaua şi mi-a zis : „Ia-o ! Poate că altceva n-ai să mai poţi face”. Şi-am săpat... şi-am săpat, oameni buni... Pricepeţi ? (Se izbeşte cu pumnii în piept.) Am săpat pînă ce-am simţit vîrfurile cazmalei aici, în sufler. (Ostează.) Pe urmă am plecat.
COSTEA Cînd v-aţi întîlnit ultima dată cu victima ?
LICĂ (de parcă l-ar observa abia acum) Oo ! Eu doream s-o întîlnesc mereu... Chiar în seara aceea...
HOGAŞ Ce v-a împiedicat ?
LICĂ (tresare) : Nu ! (Prăbuşit.) Nu mai ştiu... (Strigă.) De ce nu m-am dus ? De ce ?
COSTEA Trebuia ?
LICĂ (derutat) : Da, adică... adică, sigur că trebuia ; ar fi trebuit să fii întodeauna lingă ea... (Dureros.) Doamne ! Dacă-l vedeam eu, cu mîna ridicată asupra ei, îl de-a omorît-o n-ăpuca să zică decît „Mamă ! Mai bine făceai altul în locul meu !” (Pauză ; nostalgic.) Păi ştiţi dumneavoastră ce pumn am eu ? Ştiţi dumneavoastră ce hui-dume am caftit la viaţa mea ? (Îl ineacă plînsul.) Acuma... n-am să mai ridic mîna la nimeni... Mai întli că nu-i plăcea ei şi... şi pe urmă... pentru că nu mai pot. Acuma sînt o cîrpă. (Violent, se aruncă în genunchi dinaintea lui Costea.) De ce nu mă loviţi ? Ştiţi cine-i ăsta de-a îngenuncheat ? Lică Grozavu ! Nu merit nici măcar o labă ? O talpă peste gură ? (Lui Hogaş.) Un şut în capul ăsta idiot ! (Se loveşte în cap.)
HOGAŞ (vine spre el) Lică...
LICĂ (se ridică) : Să nu fiţi supărat...
HOGAŞ : Nu sînt.
LICĂ (jenat, nu-l priveşte) : Dacă mai aveţi să mă întrebaţi cîte ceva, pot veni şi mîine... Acuma trebuie să plec... Şi pînă atunci mai am de mers la ea. (Speriat.) Nu... nu intru în cimitir ;

dau florile unei femei şi ea le duce. (Merge de-a-ndăratelela spre uşă.) Nu intru... (Iese.)
HOGA : Zezi, Costea ? Prin ce chinuri trece băiatul ăsta !
COSTEA : Poate... dar eu nu văd de ce s-a poticnit cînd a fost vorba să răs-pundă dacă s-a întîlnit cu victima în seara crimei. De ce ?
HOGAŞ Chiar dacă ascunde ceva... (Fraza e curmată de apelul interfonului.) Da, ce este ?
VOCE : Martorul Ion Zangă !
HOGAŞ : Să poftească peste un minut. (Lui Costea.) Eu plec ; trebuie s-ajung la şcoală...
COSTEA La ce şcoală ?
HOGAŞ : Cea la care învaţă băiatul lui Gogan. (Iese, urmărit de privirea nedumerită a lui Costea.)
ION (se opreşte în prag, priveşte împrejur) : Patronul ! ?
COSTEA Tovarăşul colonel a fost nevoit să plece. Veţi discuta cu mine. Luaţi loc, domnule Zangă.
ION (se aşază ; efort) : Iau, puiule... iau.
COSTEA Greu ?
ION : Greu, puiule...
COSTEA : Numele meu este Dan Costea. Locotenent !
ION Păi... mi-am zis că nu-i încă vremea să ne spunem pe nume ; abia ne-am cunoscut. (Pauză.) La ce m-o mai fi chemat... nu ştiu.
COSTEA : Se vede că mai aveţi ceva de adăugat... în completarea primei declaraţii.
ION : Zău ? Crezi dumneata asta ?
COSTEA (răsfoind un dosar) : Trebuie să ne daţi unele amănunte în legătură cu seara aceea... cum aţi găsit-o pe victimă ?
ION : În curte... întinsă pe jos. M-a chemat Olga.
COSTEA (continuă să nu se uite la el) Care erau relaţiile dintre Olga Daneş şi victimă... ?
ION Păi... ca între o femeie frumoasă şi una urîtă. (Pe gîndul lui.) Frumoasă mai era Zina ! (Confidenţial.) Doamne locotenent, aflaţi că pe lume există tot soiul de solidarităţi ; şi la bine, şi la rău, dar cea mai a dracului este aceea dintre femeile urîte sau cele bătrîne. (Ostează.) Odată, mai de mult, călătorind spre Viena, am avut două tovarăşe de drum ; amîndouă, trecute de optzeci de ani. Vorbeau despre una de-a lor, care murise la 84 de ani. Cînd a aflat vestea, cea de lingă fe-reastră a exclamat : „Săraca ! Putea să mai trăiască !” Dar cînd povestitoarea a pomenit de moartea unei copilote de 16 ani, cealaltă abia a mormăit (îmîtă) : „De ! Ce să-i faci ? Dacă n-a mai avut zile ! ?”

COSTEA (ride, cu simpatie) : Povestii foarte frumoși... Vorba, glasul... tonurile... gesturile... vedeți... toate acestea par atributele unui actor...

ION (se încruntă) : Un măscărici, ridică...

COSTEA Nu, nu, am spus actor!

ION : Poate mai aveți ceva nelămurit; întrebați-mă.

COSTEA Mdaaa... Ora, domnule Zangă... ora la care v-ați întors acasă, în seara crimei. N-ați precizat ora!

ION : Ora! Eu n-am trăit niciodată o oră întreagă. N-am trăit decât clipa. (Nostalgic.) Știi care e farmecul vieții? Riscul! Și riscul... puiule... nu se întinde niciodată pe durata unei ore...

COSTEA Cam stranie filozofie...

ION : Vorbești așa pentru că nu mă înțelegi. Ce vină am eu că pe vremea când studiam la Harvard m-am întâlnit, în fața aceleiași case de bani, cu faimosul spărgător Frank Sinatra?

COSTEA : Îl știam cîntăreț!

ION (caută o ieșire) : Așa era poreclit... (Revine la poveste.) Eu... am vrut să mă retrag, dar (mimează amenințarea cu pistolul) el mi-a șoptit: „Puiule, dacă depășești norma de opt minute, ești mort”. Ei bine...

COSTEA (prins) Ei bine?

ION (blazat) După șase minute eram în mîlă, cu opt milioane de franci aur; lăsasem... mai bine de 40 de paznici... (Zgomotul unei rafale de mitralieră.) Apoi... am pornit pe drumul fără întoarcere al jafurilor, răpirilor... și cîte altele, dorind să-l întrec pe cel ce se credea de neîntrecut.

COSTEA : Din tonul povestirii dumneavoastră, s-ar zice că ați izbutit.

ION (modest) : Mdaaaa... Așa spuneau ziarele, radioul... televiziunea... și Interpolul... (Abandon.) Acumaaa... m-am retras la moșie!

(Intră Hogăș, neobservat.)

COSTEA Ce v-a determinat să locuiești în magazia doamnei Olga Daneș?

ION (tresare) : Teama.

COSTEA : De cine?

ION (nedumerit) : Cum, de cine? De locotenentul meu! (Pauză.) Știi, în lumea noastră... a marilor gangsteri, șeful bandei are un ajutor... un locotenent. (Mindru.) Puiule... eu am lansat moda asta. Da, da! Toți marii gangsteri m-au imitat: și Al și Dilly.

COSTEA : Al?

ION (zimbet îngăduitor) : Al... Al Capone!

COSTEA : Și... Dilly?

ION Faimosul Dillinger!

COSTEA Dar locotenentul?

ION : Aaa! Un corsican din insulele Azore; l-am scăpat dintr-un naufragiu

și... cum n-avea slujbă, i-am dat o bucată de piine, în mod cinstit.

COSTEA : Evident!

ION Daa... O vreme, m-a secondat perfect, dar cînd am văzut că își face gașcă, i-am spus „Puiule, te-am ras!” (Gest de împușcare.) Dar el, deh! mai tînar... s-a întors brusc și... ne-am captușit pielea, unul altuia, cu zeci de gloanțe. De atunci... simt că mă caută peste tot. (Obosit.) Acuma... sper că ați înțeles de ce locuiesc într-o magazie...

COSTEA Asta, da. Altceva, însă, n-am înțeles...

ION : Anume?

COSTEA De ce nu precizați ora la care ați ajuns acasă, în seara crimei?

ION (sare de pe scaun, mimînd spaimă exagerată) : La ce v-ar folosi exactitatea asta?

HOGAȘ (spre surprinderea celor doi) Spune-i, Costea!

COSTEA Mă tem, domnule Zangă, că ați ajuns la locul crimei... în aceeași clipă cu victima!

HOGAȘ (necontrolat) Nu... El nu-i capabil să omoare...

ION (pornind spre ușă; ironic) M-am mai schimbat, domnule colonel! M-am mai schimbat.

(Iese.)

COSTEA Nebun sau ticălos...

HOGAȘ Vorbele oamenilor nu sînt întotdeauna pe măsura sufletelor lor.

COSTEA Dar eficiența acestor vorbe? La urma urmei, ce mare lucru am aflat? (Se montează.) Romeo Daneș insinuează că el l-a stîrnit pe Vlad Gogan să-și ucidă soția; Olga, în ipocrizia ei, prefăcîndu-se că, fără să vrea, ne-a dezvăluit imoralitatea Zinei, ne sugerează două sau chiar mai multe ipoteze, potrivit cărora cigășul ar putea fi soțul, dar tot atît de bine unul dintre numeroșii amanți; fosta soție a lui Vlad Gogan își dă seama că a sosit momentul să-l înfunde și ne aduce la cunoștință abia acum în ce stare de nervi se afla el, cu cîteva clipe înainte de a se fi săvîrșit omorul; Vlad Gogan adaugă la prima sa declarație amănunte care vădesc ticăloșia Olgăi Daneș; iar Zangă, înspăimîntat la primele cercetări, apare transformat într-un bandit care sfidează legea; în sfîrșit, mai din insinuările lui Romeo Daneș, mai cu ajutorul Anei Virban, iată-ne în posesia unor indicii care pledează pentru vinovăția lui Lică Grozavu. Vă întreb, cu disperare, vă întreb ce vină am eu, să rabd vorbăria unor nebuni, dacă nu chiar a unor criminali, și să nu-i leg? (Își azază cravata și-și trece pieptenele prin păr.)

HOGAȘ : Ieși! Du-te unde-oi vedea cu ochii! Lasă-ți plete, umblă prin ba-

ruri, adună-te cu cei ce gândesc ca tine. În meseria noastră, dacă nu gîndești cu mîntea pe de-a-ntregul și cu sufletul tot pe de-a-ntregul, mai bine te duci la dracu'. (Se plimbă, agitat.) Ce mai aștepti? Pleacă! (Ii întoarce spatele.)

COSTEA (vine spre el) Nu pot... nu pot pleca. Se vede că e ceva ce n-am înțeles încă.

HOGAȘ (ton jos) Pentru că nu vrei. Pentru că ți-e mai lesne să judeci oamenii decît să-i înțelegi. Pentru că ți-e mai lesne să jeli legea și s-o aplici mecanic, de parcă ea n-ar privi și sufletele oamenilor. Ei, Costea! Legea are în vedere fapte, dar nu numai! Ce „vină” ai tu, să suporti vorbăria unora pe care îi socotești nebuni și ucigași, așa... din oficiu?!

COSTEA V-am... v-am supărat lare, tare rău, dar nu mă pot împăca cu gîndul că...

EXPERTUL (intrînd) Tovarășe colonel, am realizat un portret-robot cu ajutorul mulajului arcadelor dentare.

HOGAȘ Să vedem! (Ia schița.)

COSTEA (vine lângă Hogaș): Seamănă cu...

HOGAȘ Da, da... seamănă foarte bine... cu Vlad Gogan!

Tabloul 5

COSTEA Iar facem acte de caritate?

HOGAȘ Cu cine?

COSTEA Cu Vlad Gogan! Dintre toți cei incluși în cercul de bănuți, el seamănă cel mai mult cu portretul-robot.

EXPERTUL Antropologul... ba chiar și medicul stomatolog au precizat că schița îl reprezintă pe agresor cu oarecare aproximație.

COSTEA: De ce?

HOGAȘ Pentru că amprenta mușcăturii s-a repliat destul de mult, pînă s-a făcut mulajul.

EXPERTUL: Și-apoi... dentiția indică o persoană sub treizeci de ani.

COSTEA (ironic) Cu cîtă aproximație?

EXPERTUL Doctorul Tomescu e sigur de asta!

(Sună telefonul.)

HOGAȘ (răspunde): Colonelul Hogaș! (Ascultă.) Cînd? (Ascultă.) Altă...

(Intuneric; apoi, mesele celor doi dispeceri, luminate. Voci care se interferează

pe bandă, paraziți-radio, becurile colorate de pe cele două panouri se aprind și se sting, rapid.)

PRIMUL DISPECER: Aici „Vulturul”! Aici „Vulturul”! Echipajele 205 și 301, raportați poziția!

VOCE: Echipajul 301, sintem în carcul A-42!

AL DOILEA DISPECER „Șoimule”! Părăsești traseul și schimbi „Albina”!

VOCE: Înțeles! Schimb „Albina”!

ALTĂ VOCE Echipajul 205! Sintem în careul Z-18!

PRIMUL DISPECER Te duci urgent în strada Norilor 52.

VOCE: Strada Norilor 52!

PRIMUL DISPECER: Împreună cu „Albina” și cu echipa de la gărzile patriotice, scotociți împrejurimile!

VOCE: Înțeles!

(Zgomotele unor demaraje puternice, motoare ambalate în plin, sirene. După cîteva clipe, revenim în birou.)

HOGAȘ Ce se știe despre noua victimă?

COSTEA A scăpat!

HOGAȘ: Știu, a scăpat cu viață. În ce stare se află?

COSTEA: Cîteva zgîrieturi. Din cîte spune, l-a plesnit rău pe agresor. E solidă, tovarășe colonel! Canotăre! Astea au o forță în brațe...!

HOGAȘ: Înseamnă că l-a văzut pe agresor!?

COSTEA (cu superioritate): Ei... și cu m-am gîndit la asta... așa că am întreat-o... Tare aș fi dorit să confrunt portretul-robot cu un martor ocular... însă... ce mai? Beznă, totul a durat numai cîteva secunde...

HOGAȘ Ce profesie are?

COSTEA: Agresorul? Nu știu; încă tace... Dacă vă referiți la victimă, se numește Olga Vasiliu, studentă anul II la Politehnică... (necontrolat) și frumoasă... frumoasă...!

HOGAȘ (acru): Și solidă, nu?

COSTEA (tresare): Da, bine făcută, solidă (iar nostalgic) și frumoasă...

HOGAȘ (ride): Te cred, te cred... (Apel interfon.) Da, ascult!

VOCE: Tovarășe colonel, s-a prezentat tovarășul Gelu Alexe de la Institutul Politehnic. Dorește să vorbească cu tovarășul locotenent Costea.

HOGAȘ (lui Costea): Ce faci? Îi acorzi o întvedere? (Costea zîmbește încurcat.) Trimite-l la mine!

COSTEA E secretarul U.T.C. de la Institut.

HOGAȘ Așadar, vă cunoașteți!?

GELU (intră, hotărit): Bună seara!

HOGAȘ (îi vine în întîmpinare): Bună seara! (Dau mina.)

GELU (cu mina întinsă, la Costea) N-am uitat ce-am promis. Am făcut o mobilizare de 100%! Dumneata să ne spui ce avem de făcut, iar noi vom executa, strict! (*Discută, de parcă Hogaș nici n-ar fi acolo.*) Te asigur că nu se va produce nici o abatere! Sintem hotărâți să...

HOGAȘ Cum văd, discutați lucruri importante... așa că eu vă las... (*Vrea să iasă.*)

COSTEA Tovarășe colonel... (*incurcat*) tovarășul Gelu Alexe ne-a oferit sprijinul citorva studenți...

GELU Citorva ? 94 ! (*Lui Hogaș.*) Ațiștia sintem ! 94 !

COSTEA : Dar eu n-am cerut asta...

HOGAȘ (*lui Gelu*) : Mulțumim !

GELU : Sintem colegii Olgăi Vasiliu ! O fată...

HOGAȘ (*imitându-l pe Costea*) Frumoasă... frumoasă... frumoasă...!

GELU : Da ! Așa-i ! O cunoașteți ?

HOGAȘ : Nu, dar spun și eu ce mi s-a raportat... (*Pauză.*) Uite ce este, tovarășe Alexe : ajutorul vostru este binevenit. Foarte binevenit. (*Se uită la ceas.*) Te duci la camera 304, iei legătura cu locotenentul Ciodaru și, începând chiar din seara asta, intrați în acțiune.

GELU (*emoționat*) : Mulțumesc, tovarășe colonel. Mulțumesc și în numele celorlalți tovarăși ai mei ! Dacă nu v-o plăcea...

HOGAȘ : Auzi ? Mie, tocmai de asta mi-e teamă să nu-mi „placă” prea mult !

(*Iși dau mina, Gelu pleacă.*)

COSTEA Da, da...

HOGAȘ Adică ?

COSTEA : Mă rog, dumneavoastră hotărâți...

HOGAȘ Dacă am făcut ceva rău, spune !

COSTEA : Mă rog, părerea mea...

HOGAȘ : „Mă rog ! Mă rog !” Ce-i cu tine ? Ai căpătat un tic verbal ? (*Pauză.*) Zi-i, omule, ce te nemulțumește ?

COSTEA : Nu ! (*Sieși.*) Fiindcă, pe urmă... Ce mai ! (*Se hotărăște.*) Dumneavoastră sînteți ca părinții aceia care spun copiilor că sînt obraznici, dacă... bieții copil au păreri opuse celor care i-au zămislit... ori, și mai rău, dacă ripostează cu vreo vorbă de duh. Așa că...

HOGAȘ : Costea dragă nu-mi amintesc să mă fi pus la încercare cu vreo... „vorbă de duh”.

COSTEA : Da ? Atunci să vă raportez direct : nu văd cu ochi buni colaborarea cu cei 94 de studenți !

HOGAȘ : Nu mă supăr, dar vreau s-aud argumente.

COSTEA (*abia se stăpînește*) : Argumente ? Hm ! E o chestiune de logică elementară...

HOGAȘ (*zimbet reținut*) : Ce-mi spui mă îngrijorează. Continuă !

COSTEA (*sigur pe el*) : Tovarășe colonel, v-am mai prevenit că desfășurarea unor efective mari în teren dăunează. Nu vom realiza altceva decît să-l alarmăm pe infractor, care, o vreme, se va da la fund ; cînd își va da seama că am obosit, actele sale criminale vor reizbucni, poate, cu și mai mare intensitate.

HOGAȘ (*după o pauză*) În aparență... poate chiar și în fond, ai dreptate. Dar ți-am mai explicat că nu pot lăsa orașul pradă neliniștii. Și-apoi, ține minte ce-ți spun, băiete, după o oratică de 32 de ani să ne considerăm privilegiați, fericiți chiar, că populația este alături de noi, că oamenii se oferă voluntar să ne ajute.

COSTEA Înțeleg ! Din punct de vedere politic, înțeleg, dar eu vorbeam din punct de vedere tactic !

HOGAȘ : Tactic, sînt dispus ca, în zilele următoare, dacă cercetările noastre se vor găsi în impas, să cer sprijinul unităților limitrofe.

COSTEA (*izbucnește*) : Tovarășe colonel, asta n-ar însemna altceva decît să ne recunoaștem incapabili ! Lipsiți de mîndrie ! De demnitate ! (*Pauză, se privește.*) Iertați-mă, dar eu vreau să-mi fac meseria : demn !

EXPERTUL (*intră*) : Tovarășe colonel, fotografiile de la locul tentativei de jaf asupra studentei Olga Vasiliu.

HOGAȘ : Jaf ?

COSTEA (*vinovat*) : Da. Fata scosese de la C.E.C. trei mii de lei, bani pe care i-i dăduseră părinții.

HOGAȘ (*supărat*) : Frumoasă... ! Solidă ! Frumoasă... ! Și despre mobil, nimic ! Sigur, tu ești demn ! Ești mîndru ! Dar unde-ți umblă mîntea ? (*Pauză.*) Fată frumoasă, hai ? (*Expertului.*) Să vedem !

EXPERT (*proiecție*) : Cu toate că terenul era mocirlos, din cauza ploii...

HOGAȘ (*privind*) : În curte, da ?

EXPERTUL : Da. (*Arată, în continuare.*) Am putut lua cîteva mulate de pe diverse urme de încălțăminte.

HOGAȘ : O clipă ! (*Arată pe fotografie.*) Ce-i asta ?

COSTEA O hirtie ! Un înscris ! Un certificat medical...

EXPERTUL : L-am găsit într-o băltoacă, așa că scrisul se ștersese aproape în întregime.

HOGAȘ : O fi al victimei.

COSTEA : Nu-i al ei !

HOGAȘ : Tovarășe căpitan, pentru început, încercați să revelați scrisul cu ajutorul convertizorului de ultraviolete. (*Expertul salută și iese ; la interfon.*) Vorbește !

VOCE Tovarășe colonel, martora Ela Țicău !
HOGAȘ (lui Costea) Ai chemat-o tu ?
COSTEA (ridică din umeri) : N-am chemat-o.
VOCE : Plînge, pare disperată...
HOGAȘ Să poftescă.
COSTEA Sînt curios dacă și-a mai pus un platură.
HOGAȘ I-l smulg eu. De data asta, i-l smulg eu.
ELA (intră timid) Bună seara !

(Cei doi ofițeri o salută.)

HOGAȘ : Unde-i domnul avocat ? (Pauză.)
Umblați singură pe străzi, noaptea ?
Doar știți ce vi s-a întîmplat... Luați loc.

ELA (se așază ; hohot de plîns. Își revine) Domnilor, în seara cînd a murit Zina, pe mine m-a lovit altcineva... nu fostul meu soț, Vlad Gogan. M-am întîlnit cu un prieten...

HOGAȘ De ce derutați cercetările ? Vă pot pune sub acuzare. Mărturia mincinoasă se pedepsește.

ELA Atunci am mințit, nu acum.

COSTEA Tovarășe colonel, poate că doamna Ela Țicău, aflînd că va trebui să poarte de grijă copilului de-ndată ce Vlad Gogan va fi condamnat, s-a gîndit că e mai bine să-l aperse.

ELA : Dar eu vreau să port de grijă băiatului meu. Acuma, vreau !

HOGAȘ Dar cu Vlad v-ați întîlnit, în seara aceea ?

ELA : Da.

COSTEA Înainte, sau după incidentul cu prietenul dumneavoastră ?

ELA : După ! Vlad m-a sfătuit să-i spun soțului meu că ne-am certat și să dau vina pe el pentru starea în care mă aflam. Vlad era doar amărît, și nici-decum furios, așa cum am declarat. În seara aceea nu m-am plimbat cu Petre ! Nici nu m-am întîlnit cu el ! A fost doar pretextul pe care l-am invocat față de soțul meu, ca să pot pleca de-acasă. V-am spus, aveam întîlnire cu un prieten...

HOGAȘ Regret, doamnă Țicău, dar sînt în posesia celei mai puternice dovezi că atunci... și nu acum, ați spus ade-vărul. (Ii arată o foaie de hîrtie.) Iată extemporalul fiului dumneavoastră, Petrișor Gogan, scris chiar în ziua care a urmat primei dumneavoastră declarații. Citiți, vă rog ! (Ii dă foaia.)

ELA (emoționată, citește) : „Într-o după-amiază ploioasă, mămica m-a luat la plimbare cu mașina ei. Mergeam atît de repede, că abia mai puteam zări trecătorii și pomii... și casele“. (Gemă.)

HOGAȘ : Continuați ! Continuați !

ELA (cu greu ; o înecă plînsul) : „Sub picioarele mele se făcuse o băltoacă și m-am temut că mămica o să mă certe, dar ea m-a prins în brațe...“ (Gemăt infundat.) Nuuu !

HOGAȘ Mai departe ! Mai departe, doamnă Țicău !

ELA „...dar ea m-a prins în brațe, m-a sărutat și mi-a spus să coborîm. Am intrat în cel mai mare magazin cu jucării...“ (plînge) „și mămica mi-a cumpărat cel mai mare trenuleț, pentru că împlinisem nouă ani. Și iar m-a sărutat și... și mi-a spus «La mulți ani... dragul mamei !»“. (Plînge, îi restituie foaia.) Nu mai pot... Nu mai pot...

HOGAȘ (dă foaia lui Costea) Citește-i tu !

COSTEA (citește) „Ploaia continua să cadă. Cînd am ajuns acasă, eram atît de obosit, încît am adormit imediat în brațele măicuței mele ; iar cînd m-am trezit, țineam strîns, cu amîndouă mîinile, trenulețul cel mare“.

HOGAȘ Vedeti, doamnă Țicău ? Nu pot ține seamă de noua dumneavoastră declarație, pentru că cea dintîi e confirmată de extemporalul fiului dumneavoastră. Îmi dau seama că vreți să-l apărați pe Vlad Gogan, din motive sentimentale, pentru că... așa cum reiese din componerea lui Petre, sinței o mamă bună și... cu siguranță, ați fost o soție tot atît de bună și iubitoare pentru Vlad.

ELA (prăbușită) : Trenulețul... Domnule colonel, nu i-am luat trenulețul acela, de ziua lui...

COSTEA : Să nu mai spuneți asta ! De-ndată ce am citit extemporalul... i l-am cumpărat eu. (Observă că Hogaș îl privește uluit, și îi explică.) Să nu credeți că i l-am dat eu. (Emfază.) I l-am trimis acasă, ca din partea măică-si. (Elet.) Nu care cumva să-i spuneți altfel.

ELA (pe gîndul ei) : De aceea mî-a telefonat... să... să-mi mulțumească... (Hortărită.) Îmi iau copilul ! E copilul meu !

HOGAȘ Mă tem că autoritatea tutelară s-ar putea opune.

ELA (disperată) De ce ?

HOGAȘ : Știți, atîta vreme n-ați purtat de grijă acestui copil... și deodată...

ELA (fiară) : E copilul meu ! Copilul meu ! (Iese.)

HOGAȘ : Acuma, da ! E copilul tău...

EXPERTUL (intră, radios) : Tovarășe colonel, cu ajutorul convertizorului de ultraviolete, pe certificatul găsit au apărut două cifre din numărul sub care a fost înregistrat.

HOGAȘ : Costea, notează ! (Costea e gata.) Căpitanul Hurmuz formează prima echipă, pentru policlinicile din partea de est a orașului ; căpitanul Dordea,

cea de-a doua echipă, pentru rest. Dacă situația se menține astfel, te anunț că voi apela și la unitățile limitrofe. Executarea !

COSTEA (ieșind) : În situația asta, da... Mii de verificări.

HOGAȘ : Tovarășe căpitan, trebuie să insistai asupra celorlalte cifre.

EXPERTUL : E riscant...

HOGAȘ : Știu, te gândești la spălarea actului cu ser fiziologic.

EXPERTUL : Chiar așa...

HOGAȘ (ezită) : Bine. Mai înainte, încercați cu lampa cu sodiu.

EXPERTUL : Am înțeles ! (Iese.)

(Sună telefonul.)

HOGAȘ (la telefon) : Colonelul Hogaș ! (Pauză.) A ! Să trăiești, tovarășe Bold. (Ascultă.) Mă bucur ! Va să zică, uteciștii fac treabă bună. (Ascultă.) Cum ? Patru noi suspecți ? Mulțumesc.

COSTEA (intrând) : Raportez de executare.

HOGAȘ : În regulă.

COSTEA (ezită) : Că... Ela Țicău își regretă, acum, purtarea față de copil, e limpede, însă povestea cu prietenul care a bătut-o...

HOGAȘ (fără să-l privească) : Asta e ! Îl apără pe Vlad. Ai văzut doar că i-am spus-o direct !

COSTEA : Încurcată poveste ! Ela îl acuză pe Vlad Gogan, acesta, după ce insinuează că e... autorul moral, dorește ca noi să credem că Lică Grozavu s-ar fi aflat lângă Zina Gogan... tocmai în clipa morții ei — deci, Lică ar fi autorul material al omorului... Zangă are aceeași grupă sanguină cu asasinul, Gogan seamănă cu portretul-robot... acum, povestea cu certificatul... Stăm bine !

HOGAȘ : O clipă, Costea !

COSTEA : Ordonaiți !

HOGAȘ : Va să zică, Ela îl apără pe Vlad.

COSTEA : Asta am văzut.

HOGAȘ : Bineee... Dar pe ceilalți, cine i-ar apăra ?

COSTEA : De pildă ?

HOGAȘ : Zic și eu, așaaa... Pe Lică ! Pe Zangă ! Pe...

(Lumina se stinge și se reaprinde ; Hogaș, Costea, Lică.)

COSTEA : La ce oră v-ați întâlnit cu băiatul lui Vlad Goșan, în seara aceea ?

LICĂ : Șapte... șapte și jumătate...

HOGAȘ : Îl cunoașteți ?

LICĂ : Nu tocmai...

COSTEA : Ce i-ați spus ?

LICĂ : Mai întâi... el mi-a zis... (reticentă) s-o las pe Zina în pace.

COSTEA : Ați acostat-o pe Zina ?

LICĂ : Asta face un golan, nu un om care iubește...

HOGAȘ : Explică-ne ce s-a întâmplat.

LICĂ : Petrișor tocmai se întorsese. Zina a ieșit din casă, avea un pachet în mână. Știam că se duce să-l hrănească pe Gil — cinele lor. Când s-a depărtat puțin, am pornit pe urma ei.

COSTEA : De ce ?

LICĂ : Voiam s-o văd.

HOGAȘ : O văzuseși.

LICĂ : Nu era destul. Deodată, m-am auzit striga : „Nene ! Nene !“ M-am oprit. Din spate venea, alergând prin băltoace, Petre. Când a ajuns lângă mine... și-a pironit privirea în ochii mei și mi-a zis : „Vă rog s-o lăsați pe Zina în pace“. (Tulburat.) Oameni buni ! Am ridicat pumnul asupra lui, gata să-l fărîm, dar copilul nu s-a speriat. M-a mîngîiat pe haină și m-a mai rugat o dată. (Pauză ; șoptă.) I-am căzut în genunchi, i-am jurat... și el mi-a dat mîna... (Lui Hogaș.) Semn că mă credea, nu ? (Lui Costea.) Așa-i ? A crezut în vorba mea ! ? Nu ?

COSTEA : Unde v-ați dus după aceea ?

(Lică tace.)

HOGAȘ : S-a întâlnit cu vărul său, Petre Dumitru, au mîncat împreună la restaurantul „Someșul“ și, pe la ora 21, l-a condus acasă.

LICĂ : Vlad Gogan... zicea că n-a omorât-o pe Zina cu mina lui, dar moral... așa zicea... moral, el este vinovatul... (Cu patos.) Oameni buni, să nu-l credeți. Eu... eu sint vinovatul moral ! Eu...

HOGAȘ : Vă înțeleg... Vă înțeleg... (Lică iese. La interfon.) Laboratorul ! ? Ce se aude ?

VOCE : Vin imediat la dumneavoastră.

COSTEA : Lică ăsta e complet prăbușit.

HOGAȘ : Da... Prăbușit.

EXPERTUL (intră) : Tovarășe colonel... la examinarea cu lampa de sodiu, pe certificat au apărut două litere din cuprinsul ștampilei, care marchează data : A și R.

HOGAȘ : La ce interval se găsesc literele ?

EXPERTUL : Una lângă alta.

COSTEA : Deci, rămîn numai trei luni, din 12 ale anului și, implicit, din patru mii de pacienți, numai o mie de verificat.

HOGAȘ : În situația noastră, și zece ar fi enorm. (Pauză.) Încercați spălarea actului cu ser fiziologic ! Ar fi singura posibilitate ca să apară numele asasinului ! Numai așa putem scurta timpul !

EXPERTUL : E riscant. S-ar putea șterge și bruma de scris de pe acest început

de probă. Foarte riscant. (Pauză.) Cine răspunde ?

(Pauză, toți trei se privesc.)

HOGAȘ Eu ! Eu răspund !

(Expertul iese.)

COSTEA (firesc) Și eu aș fi procedat la fel !

HOGAȘ (sincer) : Mulțumesc, băiete !

ION (năvălește în birou : către Hogaș) :

Dacă îți trebuie un vinovat, iată-l !!!

(Se arată pe sine. Costea e uluit.)

HOGAȘ Ce te-a apucat ?

ION (sfidează) Nu ne-am văzut de foarte multă vreme, domnule colonel ! Și ți-am mai spus, pare-mi-se, că m-am schimbat !!! Eu am ucis-o pe Zina Gogan ! (Lui Costea.) Dumneata, puile, ai să mă înțelegi... Am fost și sint tot ce poate fi mai rău pe lumea asta. Am ucis visuri și aspirații, pentru că în umbra mea, a forței mele de odinioară, s-au prăbușit oameni și speranțe... Se vede că sufletul meu nu mai poate răbda, și de aceea ți se destăinuie : ia-i povara, ascultă-i mărturisirea ! (Joacă în forță.) Ani de-a rândul, am jefuit și am omorât ; și cu voie, și fără voie, am omorât. De teama mea au tremurat marile orașe ale lumii ! Am ținut sub cea mai cruntă te-roare toate speluncile și tavernele în care își dădeau întâlnire faimoșii gangsteri, răpitori de copii și contra-bandişti ai timpului ! Era destul să duc mina la buzunar, ca toți acei temuți criminali să se arunce sub mese. Ehe ! Asta... ca să nu-ți mai spun ce s-ar fi întâmplat dacă mi-ar fi alunecat degetul pe trăgaci. (Ride cinic și mimează împuşcături în rafală.) Puiule, ți-am spus toate astea... ca să pricepi mai ușor că m-am plictisit de-atâtea crime și că... odată cu Zina Gogan vreau să pun capăt carierei mele.

COSTEA Să zicem. Dar care a fost mobilul ?

ION (oficial) Jaful, domnule locotenent ! Mi se făcuse poftă să mai jefuiesc. (Cinic.) Știi, nu mai făcusem asta de mult și... mă luase teama că-mi ies din mină.

COSTEA : Și ce-ați furat de la Zina Gogan ?

ION (scoate din buzunar o broșă) : Broșa asta, domnule locotenent !

HOGAȘ (supărat, ia de pe birou o fotografie) : Privește, Ioane ! (Ion se uită.) Fotografia asta e făcută de un expert al nostru. Când am ajuns la locul crimei, broșa asta mai era pe pieptul victimei.

ION (lui Hogaș) Ai mai încercat o dată să mă întorci din drumul meu... să mă împiedici s-ajung la capătul capătului, dar nu ți-a mers. Acum (ride silit) crezi că ți-a reușit ? (Lui Costea.) Uite, dumitale am să-ți destăinui ceva ce n-am spus încă nimănui.

COSTEA Desigur, motivul pentru care v-ați autodenunțat drept asasinul Zinei Gogan, deși nu sinteți.

ION Bine-nțeles ! (Pauză.) Mai deunăzi... puile... m-am așezat alături de o bătrână, într-o băcănie. I-am furat portofelul în care se aflau citeva sute de lei și talonul de pensie. Am traversat și... nu știu de ce, n-am putut să plec. Bătrina a ieșit din magazin, a venit lângă mine și mi-a spus (imită — șoapătă) : „Domnule, se vede că vă aflați într-o clipă disperată. Dacă puteți... restituiți-mi măcar 200 de lei ; am neapărată nevoie“. I-am dat toți banii și... am intrat în prima biserică. Dar nu ca să mă rog ! Nu ! Ca să cerșesc ! Domnule locotenent... cînd un mare gangster ajunge să cerșească... e foarte trist ! (Pauză.) Apoi cînd s-a întimplat nenorocirea cu Zina Gogan, mi-am zis că aș putea profita... Măcar la sfîrșitul de carieră să fiu iarăși la înălțimea zilelor mele de glorie. (Joacă dezinvoltura.) Mă și vedeam în lanțuri. (Confidențial.) Ce-i drept, lanțuri nu purtașem, că ăia de-au vrut să mi le pună n-apucau nici luminarea de pe urmă. Interviuri, radio, televiziune, Interpol și, mă rog, toate onorurile, inclusiv compania de onoare (rectifică) adică... plutonul de execuție. (Suspînd.) Așa s-ar fi convenit să arate sfîrșitul celui mai mare gangster !

HOGAȘ (spre stuporea lui Costea, aplaudă) : Bravo ! Bravo ! Bravo ! Ion Zangă ! (Lui Costea.) Ce zici ? E un tip formidabil ! L-am văzut jucînd de multe ori. Să știi că nu te-a mințit. El i-a interpretat pe cei mai mari gangsteri, persiflindu-i, demascîndu-i copiii, ca pe niște neoameni, a luptat, cu arta lui, cu talentul lui, împotriva spiritului de aventură. (Lui Ion.) Ioane ! Ca în seara asta, n-ai fost niciodată ! (Cu emoție.) Magistral ! (Se înclină ușor ; Ion se repede la el, îl îmbrățișează.) După citeva clipe, revine la tonul profesional.) Ascultă ! Pe cine ai vrut să aperi ?

ION Pe... pe nimeni.

HOGAȘ : Ioane ! Noi am copilărit împreună, am fost colegi de școală... Cîndva, ți-ai duci aminte, am vrut să-ți vin în ajutor și m-ai gonit. Acuma... mă și minți ? (Îl caută privirea.) O dată, ți-ai ratat viața pentru niște ne-trebnci ; acuma... pentru cine erai gata chiar să ți-o sacrifici ?

ION (*șoptește*) : Nu pot să spun...

HOGAȘ (*efort*) !Îi inchipui că, punîndu-te în locul celui nelegiuit, ai să ajungi mai repede la acel capăt al căpătului către care tinzi ? N-am să te las ! Acuma, n-am să te mai las. (*Rechizitoriu.*) Ion Zangă !

ION (*luat repede*) Prezent !

HOGAȘ Din clipa asta, te denunț în fața celei mai înalte instanțe de judecată ! (*Arată sala.*) Te pun sub acuzare pentru tentativă de omor ! (*Sălii.*) De ani și ani se străduiește să-șiucidă sufletul, așa cum și-a ucis și talentul. (*Lui Ion, dur.*) De ce-ți minjești sufletul ?

ION (*tulburat*) E... e sufletul meu...

HOGAȘ (*gest acuzator*) Minți ! Sufletul tău nu-ți mai aparține de mult ! Din ziua în care te-ai arătat în stare să ne faci să ridem și să plîngem, trezind în noi dorința de a fi buni și drepti, sufletul tău aparține copiilor, nouă tuturor. Te-ai purtat ca ultimul dintre fiilari ! Și-acum, vrei să fugi. (*Ion își astupă urechile.*) Trezește-te, Ioane !

ION (*covîrșit*) Mă tem că e prea tirziu...

HOGAȘ : Cîtă vreme mai ai în tine o fărmă de viață, nu e prea tirziu. Numai să vrei...

ION (*timid*) : Aș vrea...

HOGAȘ : Ai să inapoiezi copiilor bucuria de care i-ai lipsit ?

ION (*gîtit*) : Da !

HOGAȘ (*își stăpînește emoția ; ton profesional*) : Ascultă, asta e un aspect al problemei ; acum trebuie să-mi spui pe cine ai vrut să aperi, declarînd că tu ai ucis-o pe Zina Gogan !

ION Pe Lică... Lică Grozavu.

COSTEA (*lui Ion*) : Știi dumneavoastră că el este asasinul ?

ION Nu...

HOGAȘ : De știut, nu știe, dar crede. (*Lui Ion.*) Prețul !

ION (*rușinat*) : Pîine ! Înțelegi ? Pîine și un adăpost în magazia Oigăi Daneș ; el plătea chiria...

HOGAȘ : Te duci la ofițerul de serviciu, și mă aștepti... Mă rog, plecăm împreună. Da ?

(*Ion dă din cap aprobator, iese.*)

COSTEA Grea meserie mi-am ales !

HOGAȘ : N-ai dect să renunți.

COSTEA (*cu suficiență*) Acuma ? Hm !

E prea tirziu, tovarășe colonel. (*Pauză.*) Ciudați mai sint oamenii.

HOGAȘ Chiar așa ! Unii, de teamă, alții — din comoditate...

COSTEA : ...ori dintr-o milă sau recunoștință prost înțeleasă, în loc s-ajute, incurcă, întîrzie prinderea infractorilor, poate fără să-și dea seama că astfel favorizează săvîrșirea altor infracțiuni, cărora le pot cădea ei înșiși vic-time.

HOGAȘ Adevărat, Costea, asta e o față a medaliei ; dar nu trebuie s-o nesocotim pe cealaltă. Și-apoi, o asemenea încercare, dragul meu... este ca o sită care cerne... cerne chiar și înăuntru oamenilor... Uite, pînă și o femeie ca Ela Țicău, care, pentru a-și acoperi purtarea penibilă, era gata să jure că un nevinovat ca Vlad Gogan ar fi asasinul, a fost influențată de cel din jur, încît nu numai că a mărturisit adevărul, dar i s-a rededeptat sentimentul matern. Noi, băiete, avem menirea să-i și apărăm pe oameni ! Uneori, chiar de ei înșiși.

EXPERTUL (*intră*) : Tovarășe colonel, scrisul de pe certificatul medical s-a revelat în întregime.

COSTEA Grozav !

HOGAȘ : Așadar, avem numele... adresa...

EXPERTUL : Chiar și locul de muncă !

HOGAȘ (*la interfon*) : Atenție !

VOCE : Ordonată !

HOGAȘ Conectează dispeceratul la stația mea radio !

VOCE : Înțeles !

(*Hîriit, voci care se interferează, lumina scade, în timp ce mesele dispecerilor sint cuprinse în spotul din scafă.*)

PRIMUL DISPECER Aici „Vulturul“ !
Aici „Vulturul“ !

AL DOILEA DISPECER : Aici „Vulturul“ ! Toate echipajele, pe recepție !

VOCE : „Albina“ ! Recepție !

VOCE : „Șoimul“ ! Recepție !

VOCE : 304 ! Recepție !

HOGAȘ : Toate echipajele în careul A-4 !
Toate echipajele în careul A-4 ! La ordinul meu !

(*Intuneric, sirene, motoare în plin, faruri care izbucnesc din fundal și arlechin, în „trecere“.*)

C O R T I N A